İŞKUR

KAYSERİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2016

KAYSERİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2016

YAZARLAR

H.Mustafa SUNAN

Okan YILDIRIM

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

Ülkemizde ve ilimizde işsizlik sorununu çözmeyi ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmak için öncelikle sorunun doğru tespit edilmesi, işsizlik ve mesleksizliği hedef alan aktif istihdam politikalarının belirlenmesi amacıyla işgücü piyasasındaki mevcut durumu izlemek, değişimleri takip etmek ve bunların işgücü arz ve talebi üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmak için Kayseri İŞKUR İl Müdürlüğü Kayseri İli İşgücü Piyasası Araştırması yapmıştır.

Bu araştırmayla, işverenlerimizin günümüzde ve gelecek dönemlerde hangi mesleklerde ne kadar elemana ihtiyaç duyduklarını, ihtiyaç duyduğu elemanda aradığı nitelikler, bulmakta güçlük çektikleri mesleklerin hangi mesleklerden oluştuğunu belirlemek amacıyla Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüzce işveren temsilcileri ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Yapılan bu çalışma ile işgücü piyasasının ihtiyaçları ve sorunları belirlenmeye çalışılmıştır.

Yapılan bu araştırma ve çalışmanın başarıyla tamamlanmasında emeği geçen tüm İŞKUR çalışanları ve işveren yetkililerine teşekkür ediyor, çalışmanın ilimize ve tüm ilgililere faydalı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla.

Süleyman KAMÇI
Kayseri Valisi

ÖNSÖZ

Gelişen dünyada işgücü piyasasının ihtiyaçlarını tespit etmek noktasında Kamu İstihdam Kurumları önemli bir aktör konumundadır. Dünya Kamu İstihdam Kurumları Birliği (WAPES) Başkanı olarak, işgücü piyasası taleplerindeki eğilimleri belirlemenin önemini kavrayan İŞKUR, kalkınma ve büyüme doğrultusunda nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamayı görev bilmektedir.

İşsizlerin ve işverenlerin beklentilerini karşılayarak doğru kişiyi doğru işe yönlendirmek için işgücü piyasasındaki değişme ve gelişmelerin doğru bir şekilde izlenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu bilinç bizi, ülkemizde "yapısal bir görünüm" sergileyen işsizlik probleminin çözümünde ilk çıkış noktası olarak İşgücü Piyasası Araştırmalarına götürmektedir. Zira işgücü piyasasındaki gelişmeleri izlemek, piyasasının ihtiyaçlarını ortaya koymak ve bu doğrultuda işgücü arz ve talebini sağlıklı bir şekilde eşleştirmek, nitelikli işgücü yetiştirerek işsizlerimizin istihdam edilebilirliğini sağlamak adına İşgücü Piyasası Araştırmaları çok önemli bir konumda bulunmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının beklentilerine uygun bir şekilde düzenlenen aktif işgücü programları ile İŞKUR, söz konusu programlara katılan kişilerin "nitelikli insan kaynağı" olması yönündeki çalışmalarını kararlılıkla sürdürmektedir. Sürdürülen bu çalışmalar özellikle kriz dönemlerinde işsizliğin sebep olduğu sosyo-ekonomik darboğazdan çıkışın daha kolay gerçekleşmesini sağlamıştır. Kurumumuz yıllar itibariyle de işgücünün niteliğini geliştiren ve becerilerini güncelleyen aktif işgücü programlarının kalitesini arttırmaya devam edecektir. Bu çerçevede işgücü piyasasının ihtiyaçlarını etkin bir şekilde belirlemek noktasında İşgücü Piyasası Araştırmalarının sürekliliği sağlanacaktır.

Her yıl daha kapsamlı, daha güvenilir ve daha etkin sonuçlar ürettiğimiz İşgücü Piyasası Araştırmaları kapsamında bu yıl da Türkiye geneli 08 Nisan-06 Mayıs tarihleri arasında 72 bin 951 Kayseri İlinde 1,690 işyerini, İş ve Meslek Danışmanlarımız ile ziyaret ederek, Cumhuriyet tarihindeki en kapsamlı araştırmalarından birini gerçekleştirmiş olduk. Mesleklere göre mevcut istihdam durumları, açık işler ve temininde güçlük çektikleri meslekler başta olmak üzere işverenlerimize yönelttiğimiz sorulardan elde ettiğimiz cevaplar doğrultusunda İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporunu hazırlamış bulunmaktayız. Bu raporda ortaya konulan sonuçlar, başta İŞKUR'un sunduğu birçok hizmet olmak üzere ülkemizde yürütülecek istihdam politikalarına kaynak ve rehberlik teşkil edecek mahiyettedir.

Raporda yer alan kıymetli bilgilerin derlenmesinde ve kamuoyunun hizmetine sunulmasında; emeği geçen başta saha çalışmasını büyük bir özveriyle gerçekleştiren İl Müdürlüğümüzde görev yapan personellerimize, araştırmamıza katılan işverenlerimize ve raporun hazırlanmasına katkı sunan herkese şükranlarımı sunuyor, hazırladığımız bu raporun işsizlik sorunuyla mücadele eden tüm kurum, kuruluş ve kademedeki kişilerin çalışmalarında faydalı olmasını temenni ediyorum.

Ahmet AYÇİÇEK
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Kayıtlı İşsiz 4
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 7
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 8
İşsizlik Ödeneği 10
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 12
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 14
Mevcut İstihdam 25
AÇIK İŞLER 29
SONUÇ 64
KAYNAKÇA 67
EKLER 68
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 68
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 77

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) ... 2
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) ... 5
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) ... 6
Tablo 4: Kurs Ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) ... 9
Tablo 5: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) ... 10
Tablo 6: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) ... 10
Tablo 7: Sektörler Göre İşyeri Sayıları ... 15
Tablo 8: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 23
Tablo 9: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 25
Tablo 10: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 27
Tablo 11: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 27
Tablo 12: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 28
Tablo 13: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 30
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 30
Tablo 15: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 35
Tablo 16: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı ... 36
Tablo 17: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 38
Tablo 18: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması ... 40
Tablo 19: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 40
Tablo 20: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 41
Tablo 21: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 42
Tablo 22: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 44
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 45
Tablo 24: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması ... 46
Tablo 25: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 47
Tablo 26: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler ... 48
Tablo 27: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 50
Tablo 28: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler Dağılımı ... 52
Tablo 29: Meslek Grubuna Göre TGÇM Nedenleri ... 55
Tablo 30: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 56
Tablo 31: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 57
Tablo 32: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 58
Tablo 33: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 59
Tablo 34: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 60
Tablo 35: İşyeri Özelliklerine göre (NİD) ... 60

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 3
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 6
Şekil 4: Yıllar İtibari İle Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 7
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 16
Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 17
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 18
Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 19
Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 20
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 21
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 24
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 26
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 29
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 31
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 32
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 32
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 36
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 37
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 39
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 49
Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 49
Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı 51
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 53
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 54
Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 61
Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 62

KISALTMALAR

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İO	İşsizlik Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
RİP	Resmi İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK'in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Kayseri ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 51; İstihdam Oranı yüzde 46 ve İşsizlik Oranı yüzde 9,9 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Kayseri ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. Ancak işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasına göre daha iyi durumdadır. 2015 yılında Türkiye'de işsizlik oranı TÜİK verilerine göre yüzde 10,3 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Kayseri ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 32 bin 121'dir. Bu sayının 18.850'i erkeklerden, 13,271'i ise kadınlardan oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi (Genel), Büro Memuru (Genel) ve Temizlik Görevlisi mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Kayseri ilinde 28 bin 623 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Beden İşçisi (Genel), Aşçı ve Temizlik Görevlisi mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında 13 bin 790 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 19,1'ini kadınlar, yüzde 80,9,'unu ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden İşçisi (Genel), Reyon Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olmuştur. Kayseri İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 95,1'ini bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Şoför-yük taşıma ve Temizlik Görevlisi meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Kayseri İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 1.690 olup 1.575 işyerinden cevap alınmıştır. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Kayseri ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 98 bin 608 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 83 bin 434 çalışan erkeklerden, 15 bin 173 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 89'u, kadınların ise yüzde 11'i İmalat sektöründe istihdam edilmektedir İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 96,2 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 182,8'dir. Kayseri ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır.

Kayseri ilinde açık iş oranı yüzde 0,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Kayseri ili açık iş oranı bakımından 0,6 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,3 ile Mesleki,

Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörüdür. Kayseri ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı meslek grubunda olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 1,4 ile Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur. Kayseri ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Metal Mamuller Montaj İşçisi, Mobilya Döşeme İşçisi, Terzi, Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Bisküvi İmalat İşçisi, Yatak İmalat İşçisi ve Elektrikçi (Genel) elemanıdır. İl genelinde açık işlerin yüzde 45,3'ü için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Kayseri ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla Bilgi ve İletişim Faaliyetleri sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 50'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Kayseri ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 48,4'ü söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Kayseri ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Mobilya Döşeme İşçisi mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı) ve Beden işçisi (genel) meslekleri takip etmektedir. Kayseri ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kayseri ilinde işverenlerin yüzde 20,6 'i istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli ile aynı olup yüzde 3,9 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Kayseri İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Kayseri İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Kayseri ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Kayseri ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaşarak işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre TR72 olarak sınıflandırılan iller Kayseri, Sivas ve Yozgat illeridir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Kayseri ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

Yıl	İşgücüne katılma oranı (%)	İşsizlik oranı (%)	İstihdam oranı (%)
2008	39	11,1	34,7
2009	40,8	14,1	35
2010	44	14,1	37,8
2011	49,3	12,3	43,2
2012	50,9	9,3	46,1
2013	51	9,9	46

Kaynak: TÜİK

Tablo 1'de Kayseri ili için TÜİK'in yayımlamış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. İşgücüne katılma oranı, istihdam edilenler ve işsizlerden oluşan işgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir. Bir ülkede işgücüne katılma oranının yükselmesi, çalışma çağındaki nüfus içerisindeki daha çok kişinin işgücü piyasasında bulunması ve atıl durumda olan işgücünün istihdam olma şansının artması anlamına

gelmektedir. İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfusa; işsizlik oranı da işsizlerin işgücüne oranlanması suretiyle hesaplanmaktadır. Yalnız işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları tek başına bir anlam ifade etmemekte, tüm bu oranlar eğitim durumu, cinsiyet, medeni hal, sahip olunan beceriler, sektörün durumu gibi faktörlerle beraber analize dahil edilmelidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

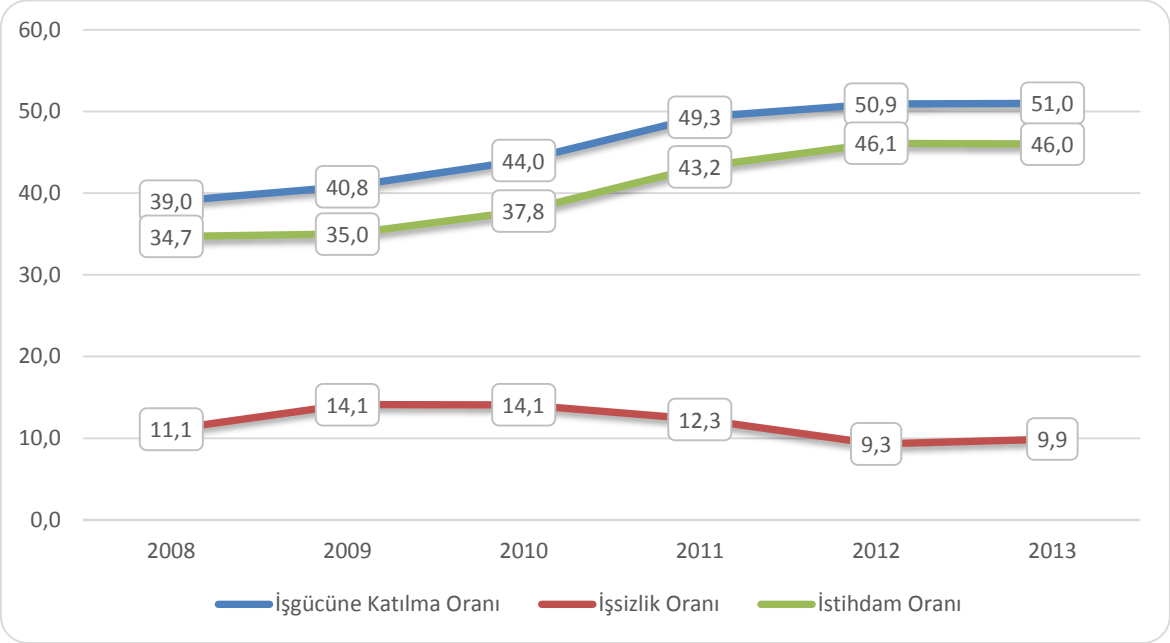

Kaynak: TÜİK

İl düzeyinde temel işgücü göstergelerinde 2008 yılı ile 2013 yıllarına ait verileri bulunmaktadır. Kayseri ili için Şekil 1'deki eğilimler incelenecek olursa; 2008 küresel krizinden sonra işsizlik oranlarındaki artış ve istihdam oranlarında çok az artış olduğu görülmektedir. İşgücüne katılma oranında ise 2009 yılında 2008 yılına göre 0,8 puanlık bir azalış gerçekleşmiştir. Özellikle kriz dönemlerinde işgücüne katılma oranlarındaki azalışın sebebi iş bulma umudunu yitiren işgücünün iş aramaktan vazgeçerek işgücü piyasası dışında kalmasıdır. 2009 yılındaki bu olumsuz şartlar 2010 yılında bertaraf edilmeye başlanmış gözükmektedir. Zira 2012 yılında işsizlik oranı yaklaşık 3 puan azalmıştır. İstihdam oranındaki 2010 ve 2011 yılındaki hafif bir artış eğiliminden sonra 2012 ve 2013 yılındaki yaklaşık 2'şer puanlık artış işgücü piyasasının toparlanmaya başladığının göstergesi olmuştur. 2013 yılında Türkiye'de istihdam oranı ise yüzde 43,9 olarak gerçekleşmiş olup, Kayseri ili 1 puanlık bir farkla bu oranın altına bulunmaktadır.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Kayseri ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

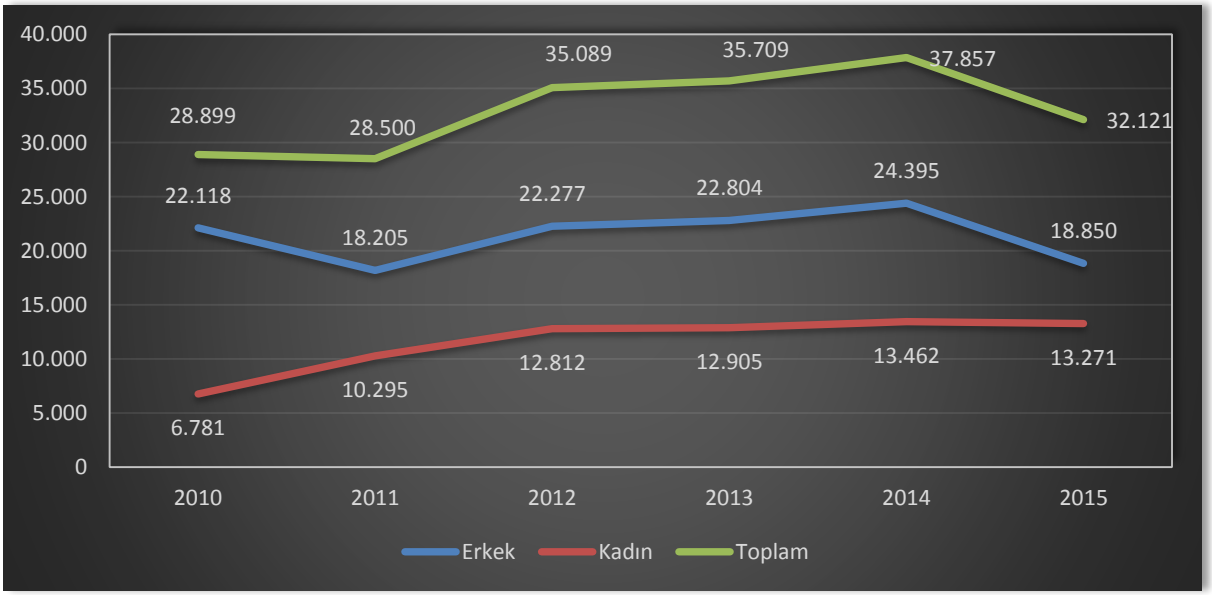

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Kayseri ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 28 bin 899'u kişinin 21 bin 118'i erkeklerden, geri kalan 6 bin 781 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 32 bin 121 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz

alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 6 bin 781 kişisi kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında yüzde 51 oranında artışla 13 bin 271'ee yükselmiştir. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha fazla yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Kayseri işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	KAYSERİ
Beden işçisi (genel)	6.111
Büro memuru (genel)	1.388
Temizlik görevlisi	1.348
Satış danışmanı	1.104
Sekreter	1.033
Ön muhasebeci	765
Çaycı	563
Reyon görevlisi	543
Aşçı	487
Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	471
Muhasebeci	354
Diğer meslekler	17.954
Genel Toplam	**32.121**

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Kayseri ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden işçisi (genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Kayseri ilinde Kuruma kayıtlı 6 bin 111 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Büro memuru (genel)ve Temizlik Görevlisi gibi meslekler takip etmiştir. Bu meslekleri de daha sonra Satış danışmanı, Sekreter, Ön muhasebeci, Çaycı, Reyon görevlisi, Aşçı, Çağrı merkezi müşteri temsilcisi meslekleri izlemiştir. Kayseri ilinde işsiz olarak kayıt olan kişiler içerisinde ilk sırayı Beden işçisi (genel) mesleği alması, özellikle Kayseri ilinde imalat sanayinin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

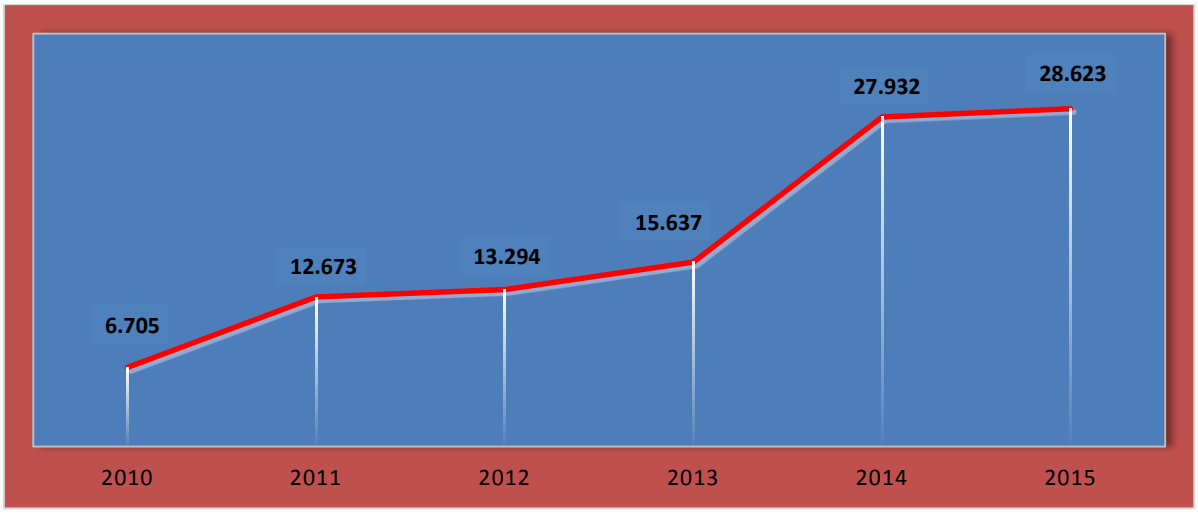

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 6 bin 705 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 28 bin 623 kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	12.399
Aşçı	1.423
Temizlik Görevlisi	1.385
Reyon Görevlisi	808
Güvenlik Görevlisi	641
Mobilyacı	492
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	468
Satış Danışmanı	465
Ön Muhasebeci	405
Mobilya Döşeme İşçisi	370
Terzi	345
Diğer Meslekler	9.767
Toplam	**28.968**

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ilinde 2015 yılında 28 bin 968 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi ilk 3 sırada Beden İşçisi (Genel),Aşçı, Temizlik Görevlisi farklı olarak dördüncü sırada Reyon Görevlisi mesleği yer almıştır. Daha sonra bu meslekleri Güvenlik Görevlisi, Mobilyacı, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Satış Danışmanı, Ön Muhasebeci, Mobilya Döşeme İşçisi, Terzi meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Kayseri ilinde de açık iş sayılarının artışı ile beraber işe yerleştirme rakamlarında da artış eğilimi göze çarpmaktadır.

Şekil 4: Yıllar İtibari İle Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

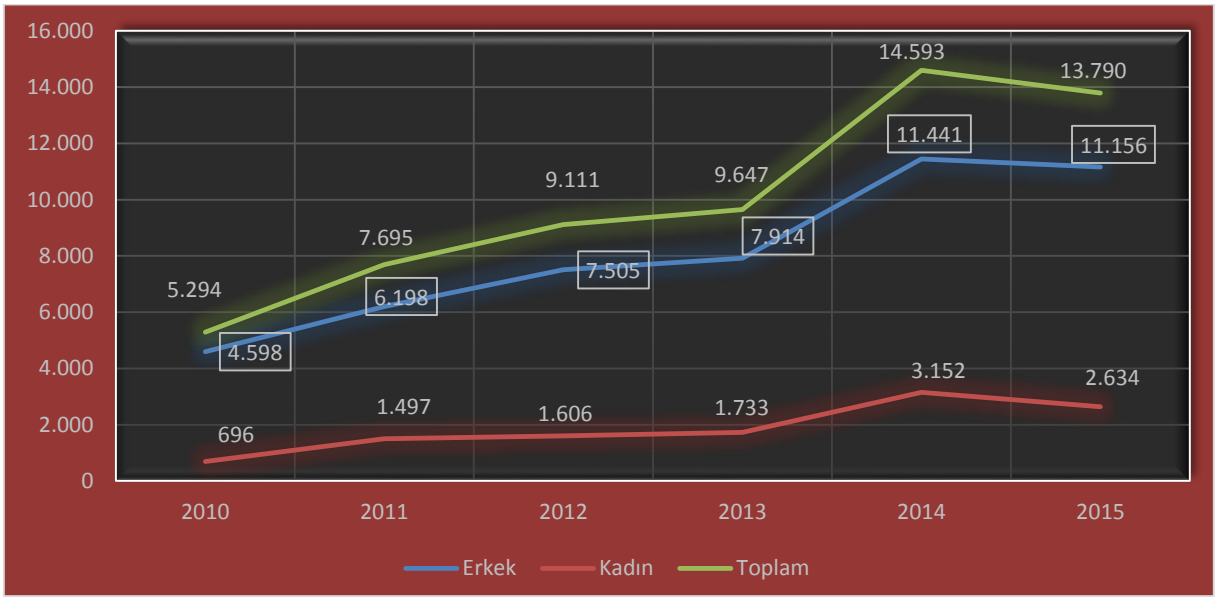

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 5 bin 294 olan Kayseri ilinde işe yerleştirilenlerin 4 bin 598'i erkeklerden, geri kalan 696 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar özellikle 2014 yılında düşüş eğiliminde olmasına karşın daha sonra 2015 yılına değin artış göstermiştir. 2015 yılında Kayseri ilinde 13 bin 790 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 80,8'ini erkekler, yüzde 19,1'ini ise kadınlar oluşturmaktadır.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2014 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	8.178
Reyon Görevlisi	732
Temizlik Görevlisi	507
Güvenlik Görevlisi	442
Satış Danışmanı	208
Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı	190
Şoför-Yük Taşıma	175
Kablo İmal Makinesi Operatörü	173
Büro Memuru (Genel)	166
Mobilyacı	127
Ön Muhasebeci	114
Diğer Meslekler	2.778
Genel Toplam	13.790

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği öne çıkmıştır. Kayseri ili için Beden İşçisi (Genel); en fazla kayıtlı işsiz olması ve en fazla açık işin işverenler tarafından verilmesi doğal olarak kendisini işe yerleştirmede göstermiş olup 13 bin 790 işe yerleştirmenin 8 bin 178'ü bu meslekte gerçekleşmiştir. Bu mesleği Reyon Görevlisi, Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı, Şoför-Yük Taşıma, Kablo İmal Makinesi Operatörü, Büro Memuru (Genel), Mobilyacı, Ön Muhasebeci meslekleri takip etmektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Kayseri ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 4: Kurs Ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	66	1.196	1.421	2.966	46	1.037	1.494	5.199	89	4795
2014	75	882	45	117	24	569	149	1.568	49	760
2013	83	1.270	43	382	23	528	148	2.180	52	949
2012	137	2.301	49	421	22	513	209	3.235	62	1.256
2011	182	3.100	88	306	29	705	294	4.111	61	532
2010	244	4.208	18	263	7	180	308	4.651	10	225

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam bin 494 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 5 bin 199 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 269 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının bin 494'lere çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 4 bin 651 iken 2015 yılında 5 bin 199 kişi olması İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 18 programın açıldığı ve bu programlardan 263 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında bin 421 program açılmış ve 2 bin 966 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarından ise 2015 yılında 66 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan bin 196 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında 7 program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında 46'a yükselmiş ve katılımcı sayıları da 180'den 1.037'e yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dahilinde ise 2015 yılında 89 program düzenlenmiş olup bu programlardan 4 bin 795 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Kayseri ilinde 2015 yılında toplam 18 bin 912 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 9 bin 741'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 5: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	Toplam İÖ Başvuru Sayısı	Toplam İÖ Hakeden Sayısı
2015	18.912	9.741
2014	13.889	7.357
2013	10.176	6.645
2012	6.976	5.351
2011	5.351	7.288
2010	7.288	5.387

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 6: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	1.745
Şoför-Yük Taşıma	320
Temizlik Görevlisi	290
Satış Danışmanı	284
Büro Memuru (Genel)	223
Ön Muhasebeci	219
Aşçı	181
Sekreter	179
Beden İşçisi (İnşaat)	170
Muhasebeci	163
Diğer Meslekler	5.967
Genel Toplam	9.741

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ili işgücü piyasası içinde Beden İşçisi (Genel) mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Zira alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek ilk sırada yer

almıştı. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleğin ön planda olduğu görülmektedir. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bin 745 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmışken Şoför-Yük Taşıma mesleğinde bu sayı 320 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Büro Memuru (Genel),Ön Muhasebeci, Aşçı, Sekreter, Beden İşçisi (İnşaat), Muhasebeci, meslekleri takip etmiştir. Tablo 7'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve

gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Kayseri ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Kayseri ilinde 1.575 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 98 bin 608 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Kayseri ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Kayseri ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 7: Sektörler Göre İşyeri Sayıları

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	636
İnşaat	294
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	289
Ulaştırma ve depolama	69
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	63
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	53
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	40
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	39
Eğitim	35
Madencilik ve taş ocakçılığı	22
Diğer hizmet faaliyetleri	12
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	8
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5
Finans ve sigorta faaliyetleri	5
Gayrimenkul faaliyetleri	3
Bilgi ve iletişim	2
Genel Toplam	**1.575**

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Kayseri ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 40,3'ü İmalat sektöründe yer almaktadır. Arz verileri incelenirken kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme verilerinde İmalat sektörünün Kayseri ili için önemi ortaya çıkmıştı. Diğer bir ifadeyle İmalat sektörü Kayseri ili için önde gelen bir sektör durumundadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30,7'dir. Bu durumda Kayseri ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 18,6'sı bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 17,1 olan Türkiye ortalamasının üzerinde bir oran olarak gerçekleşmiştir. Kayseri ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden yaklaşık olarak her 2 işyerinden bir tanesi İmalat veya İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Bilgi ve iletişim sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Gayrimenkul Faaliyetleri ile Kültür, Finans ve sigorta faaliyetleri gösteren işyeri olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Kayseri ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

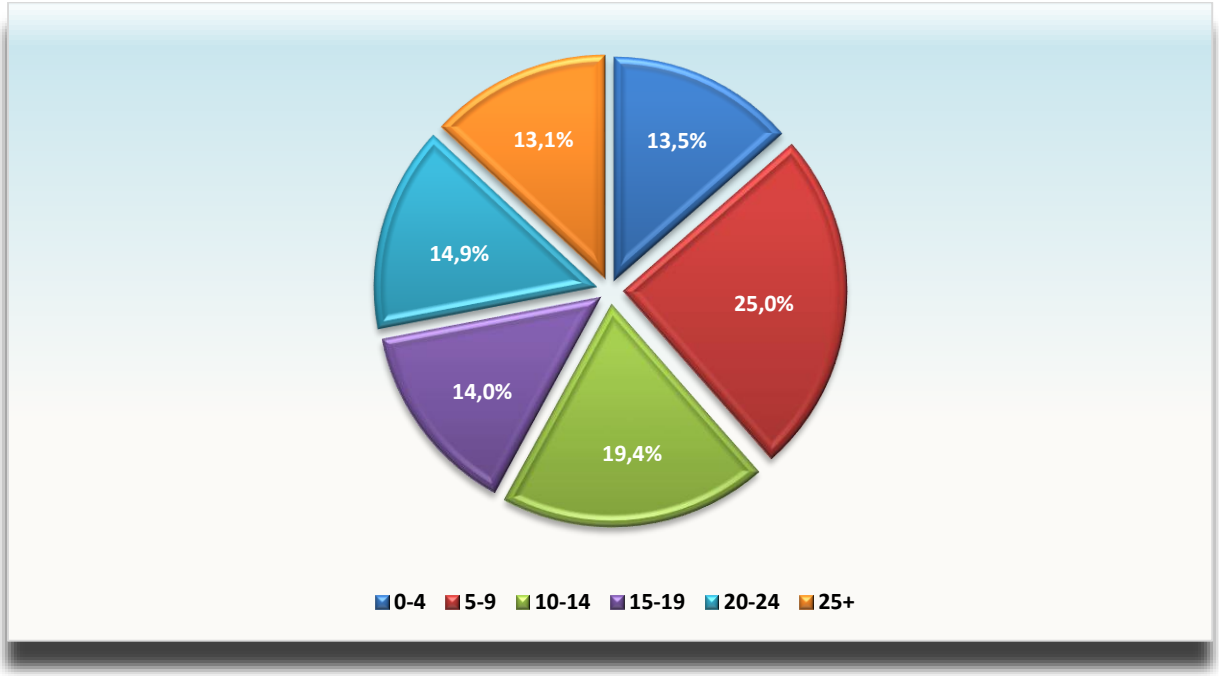

Kaynak: İPA 2016

Grafik 5'te görüldüğü üzere Kayseri ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 25'i 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 19,4'dür. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-9 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 4 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

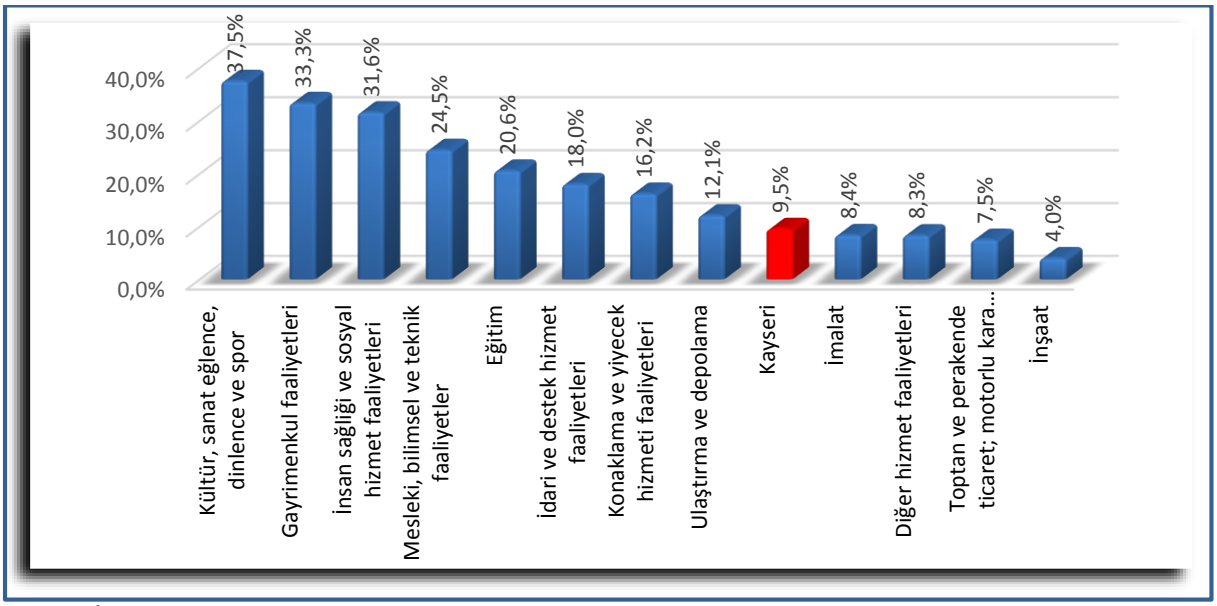

KAYNAK: İPA 2016

Kayseri ilinde Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 37,5'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Kayseri ili genelinde bu oran yüzde 9,5 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 38,2 ile birinci sırada yer almıştır. Kayseri ilinde ikinci Gayrimenkul faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 33,3'ünde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada yüzde 31,6 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü ve dördüncü sırada ise yüzde 24,5 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı gibi sektörlerde işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

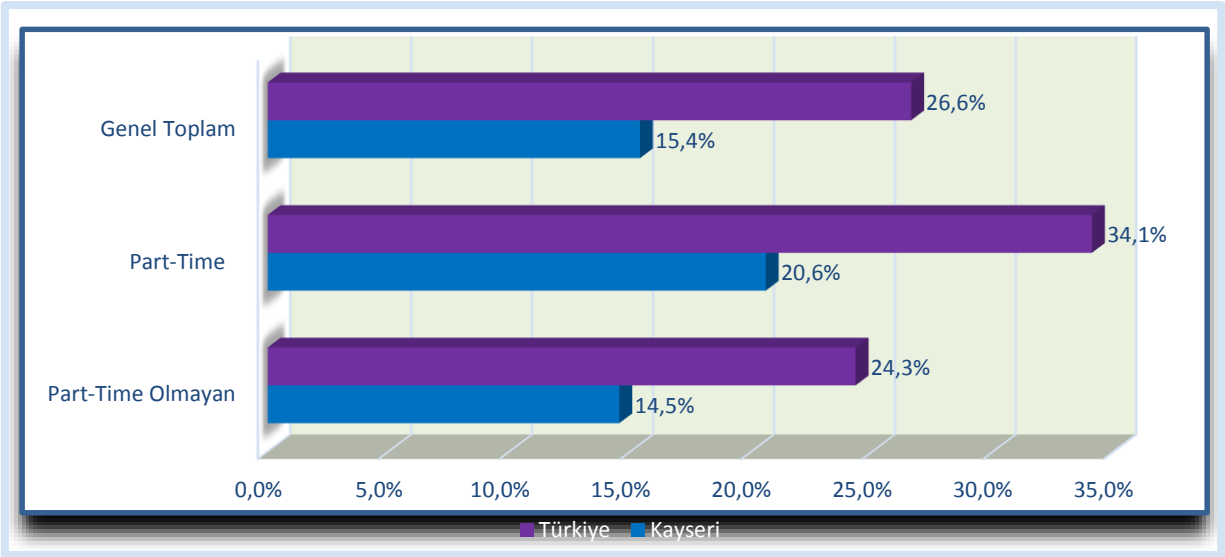

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Kayseri ilinde bu oran yüzde 15,4 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Kayseri ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde

çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 34,1 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 20,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır. Kayseri ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilememektedir. Türkiye genelinin tersi bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

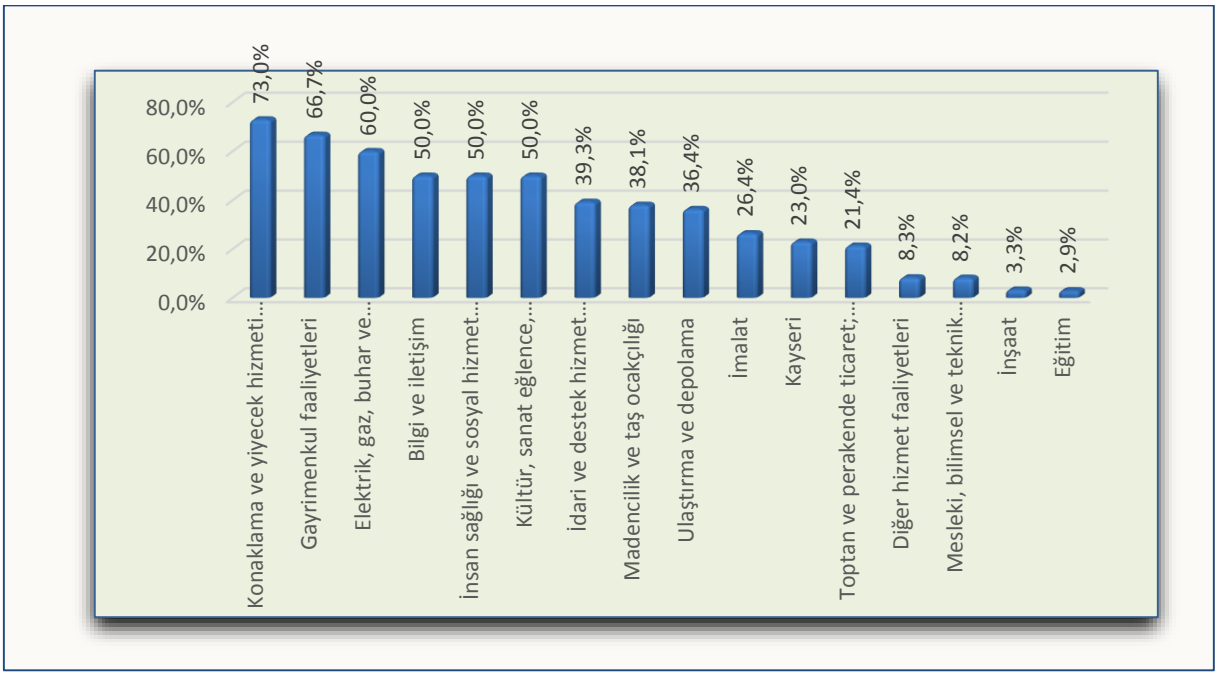

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde işyerlerinin yüzde 23,0'unda vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Kayseri ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinde yüzde 73 oranında vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Eğitim sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. Eğitim sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin gün içinde belirli saatlerde olması gerekliliği olarak söylenebilir.

Kayseri ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Bilgi ve İletişim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Madencilik ve taş ocakçılığı ve İmalat sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

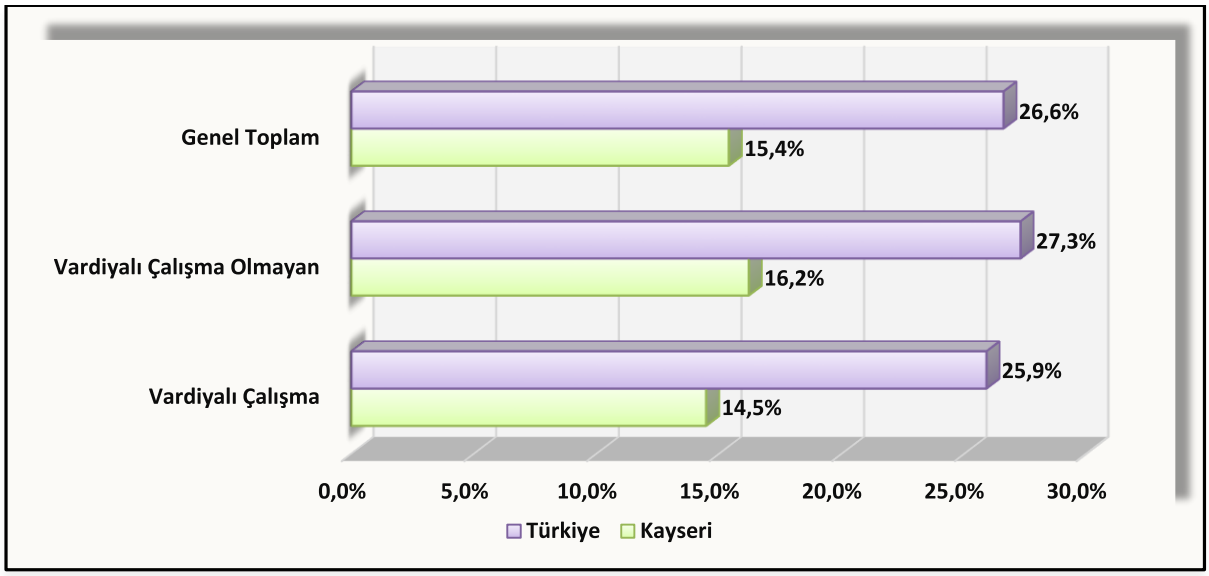

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 14,5'i kadın, yüzde 85,5'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 16,2'ye yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Kayseri ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 15,4'nün kadınlardan oluşmasıdır. Yani yaklaşık olarak her 5 çalışandan 1'i kadın 4'ü erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına da yakın bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,4 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Kayseri ilinde ise 1,7 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

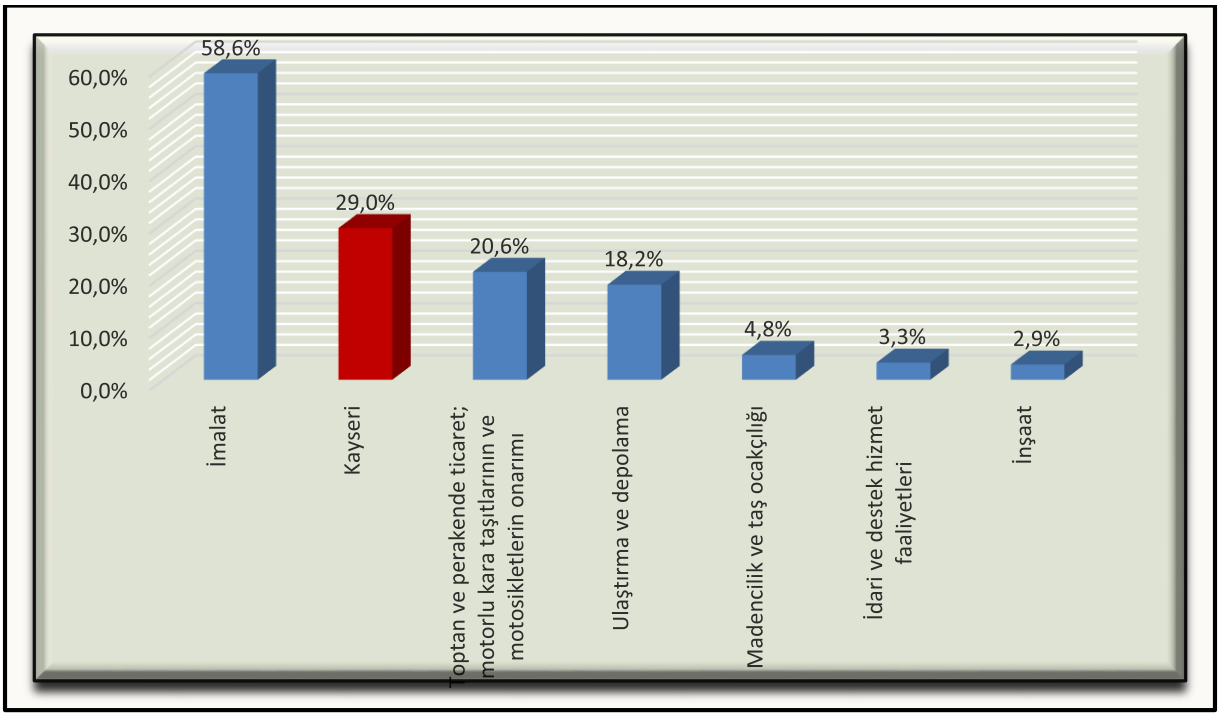

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde 16 sektörden 6 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 58,6'ı ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 20,6 ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü bulunmaktadır. İmalat sektörü ihracat yapma oranı anlamında Kayseri ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si ihracat yapmakta ve Kayseri ilinde olduğu gibi imalat sektörü ön plana çıkmaktadır.

İhracat yapan sektörler incelenirken, daha önce İmalat sektörünün Kayseri ili için söylenen, öncü sektörlerden biri olması olma hususu akıllara gelmektedir. Kayseri ilinde bulunan işgücü için İmalat sektöründe istihdam edilme hususu önemli ağırlık oluşturmaktaydı. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

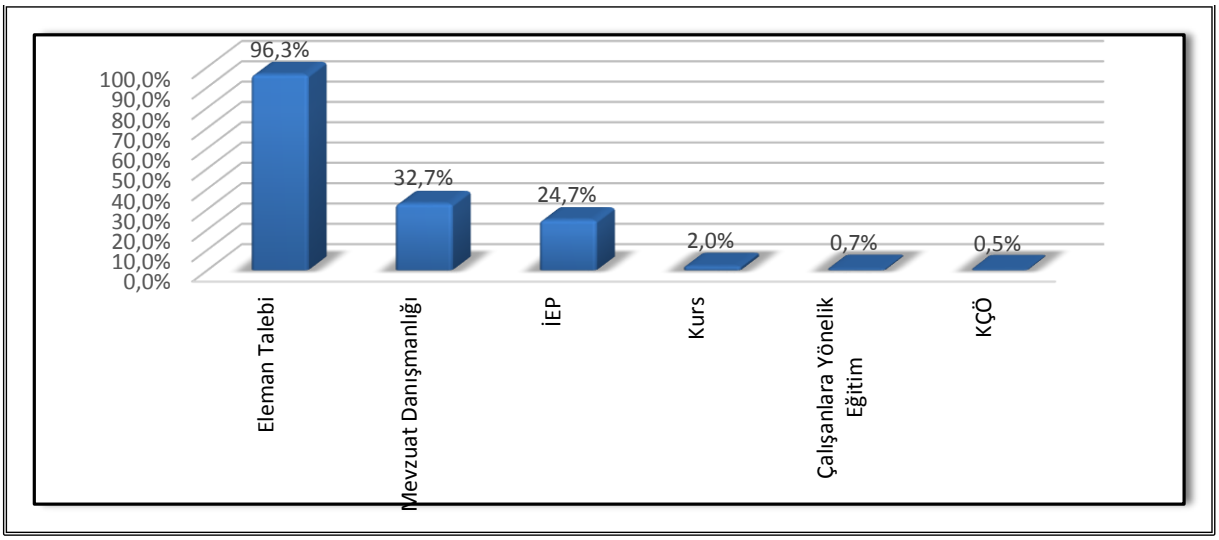

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 74,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Kayseri ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 96,3'i İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlarken yüzde 32,7'i mevzuat danışmanlığı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Kayseri ilinde yüzde 24,7 oranında kendisini göstermiştir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

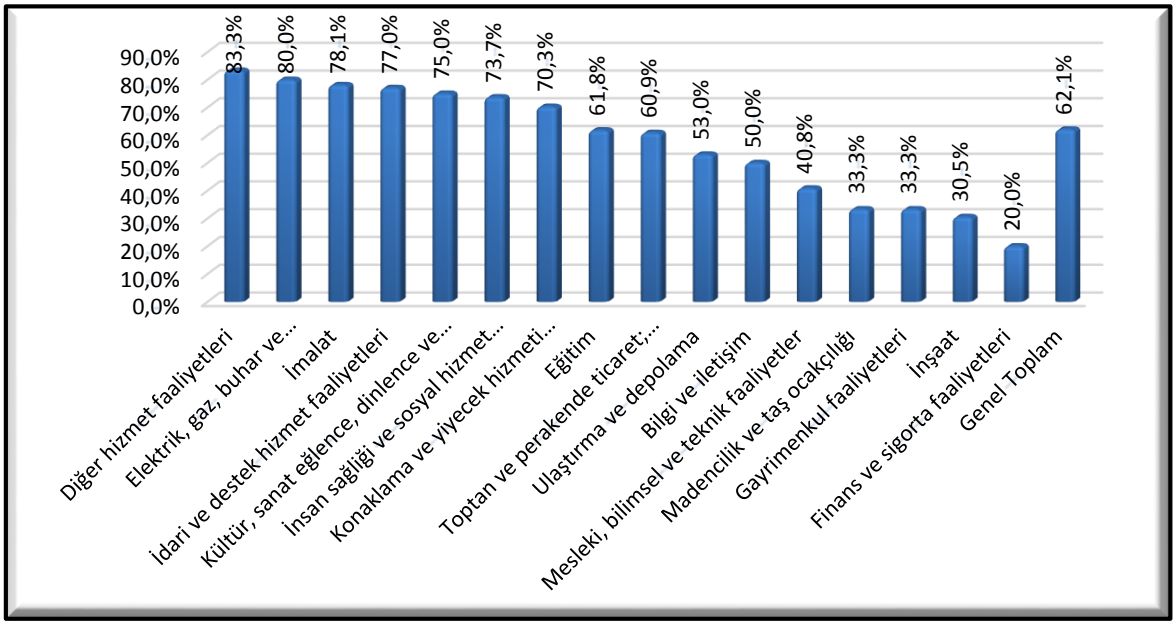

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Kayseri ilinde Diğer Hizmet Faaliyetleri ile Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı sektöründe bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin büyük bir oranı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. En az oranda faydalanan sektörler ise Finans Ve Sigorta Faaliyetleri ile İnşaat sektörlerindeki işyerleri olmuştur.

Tablo 8: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektör	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı	Grafik verileri
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	60,0%	30,0%	0,0%	20,0%	10,0%	83,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	75,0%	25,0%	0,0%	0,0%	25,0%	80,0%
İmalat	1,0%	98,4%	20,8%	0,8%	1,9%	41,0%	78,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	93,6%	29,8%	0,0%	2,1%	17,0%	77,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	100%	33,3%	0,0%	0,0%	16,7%	75,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	89,3%	60,7%	0,0%	3,6%	39,3%	73,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	96,2%	19,2%	0,0%	0,0%	23,1%	70,3%
Eğitim	0,0%	76,2%	42,9%	0,0%	0,0%	28,6%	61,8%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	0,6%	98,2%	27,5%	0,6%	1,8%	29,2%	60,9%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	97,1%	14,3%	0,0%	0,0%	14,3%	53,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	90,0%	45,0%	0,0%	5,0%	25,0%	40,8%
Madencilik ve taş ocakçılığı	14,3%	100,0%	14,3%	0,0%	14,3%	14,3%	33,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%
İnşaat	0,0%	96,4%	22,6%	0,0%	1,2%	19,0%	30,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	100%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	20,0%
Genel Toplam	0,7%	96,3%	24,7%	0,5%	2,0%	32,7%	62,1%

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde Diğer Hizmet Faaliyetleri ile Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı sektöründeki işyerlerinin büyük bir oranı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştik. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 9'da yer almaktadır. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin hepsi hem eleman talebi hizmetinden hem de mevzuat danışmanlığı alanındaki hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründeki işyerlerin ise tamamı işbaşı eğitim programından faydalanmak için İŞKUR ile temasa geçmişlerdir.

Hemen her sektör İşkur hizmetlerinden faydalandıkları görülmekte olup, Çalışanlara yönelik eğitim konusunda Madencilik ve taş ocakçılığı, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının

ve motosikletlerin onarımı ile İmalat sektörlerinin haricinde diğer sektörlerin bu hizmetten faydalanmadıkları görülmüştür.

İmalat sektörünü ayrıca ele aldığımızda bu sektörün İŞKUR' un hemen her faaliyetlerinden faydalandığı, bir nevi İŞKUR' un en yoğun hizmet sunduğu faaliyet sektörü olduğunu söyleyebiliriz. İmalat sektörü yüzde 78,1 oranı ile sıralamada üçüncü sırayı almıştır.

Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörüne baktığımızda eleman talebi konusunda %75' lik bir oranda İŞKUR hizmetlerinden faydalandığı görülmektedir.

Bilgi ve iletişim sektörüne baktığımızda ise Kurum hizmetlerinden sadece Eleman talebi hizmetinden faydalandığı, diğer hizmetlerden ise hiç faydalanmadığı görülmüştür.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran imalat sektöründeki işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Kayseri ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla imalat sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Kayseri ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

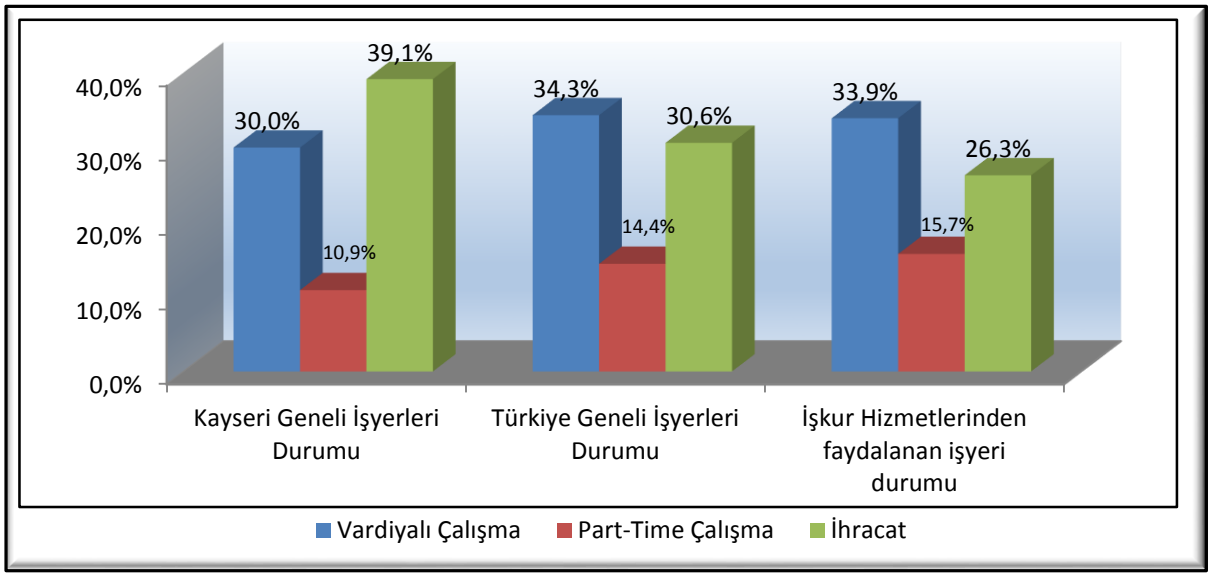

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Kayseri ilinde ise bu oran yüzde 30 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Kayseri ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 33,9'u vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Bu farklar part-time çalışma yapılan işyerleri için belirgin olmamakla birlikte ihracat yapma durumu için aynı husus söz konusu değildir.

Kayseri ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri il geneline göre daha yüksek oranda ihracat ve vardiyalı çalışma yapmaktadır. Ancak part-time çalışanı olan işyeri oranı İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinde daha düşüktür.

Mevcut İstihdam

Kayseri ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Kayseri ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 98 bin 608 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 83 bin 434 çalışan erkeklerden, 15 bin 173 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 9: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	995	27	1.022
İmalat	**48.364**	**5.990**	**54.354**
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	717	109	826
İnşaat	7.948	582	8.529
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	7.784	1.640	9.425
Ulaştırma ve depolama	3.022	251	3.273
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1.228	533	1.761
Bilgi ve iletişim	22	8	30
Finans ve sigorta faaliyetleri	112	36	148
Gayrimenkul faaliyetleri	178	10	188
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	856	271	1.127
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8.900	2.618	11.518
Eğitim	1.206	1.013	2.219
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1.418	1.882	3.301
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	354	136	490
Diğer hizmet faaliyetleri	330	66	396
Genel Toplam	**83.434**	**15.173**	**98.608**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Kayseri ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Kayseri ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 88,9 oranında, kadınlarda ise yüzde 11,02 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Erkek ve kadınlarda geriye kalan yüzde 11,1'luk ve yüzde 88,98'lik

oranlarda diğer sektörlerde çalışma durumu tespit edilmiştir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 55,1 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, sektöründe kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

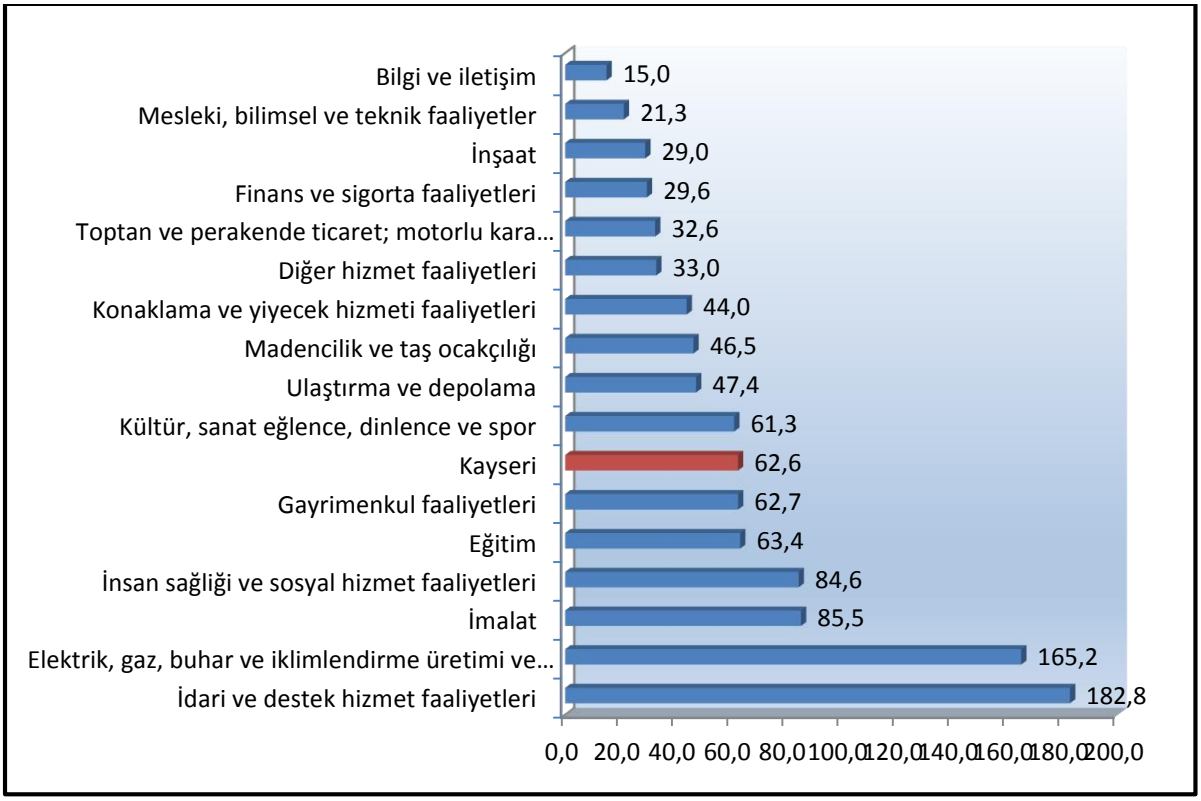

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Kayseri ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 62,6 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 182,8; ikinci sırada bulunan Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe 165,2 kişi ve üçüncü sırada bulunan İmalat sektöründe 85,5 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektörünün Kayseri ili için en yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti. İmalat sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha fazla olması ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün üst sıralarda olmasının sebebini oluşturmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 10: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	4.413	2.701	7.114
Hizmet ve satış elemanları	7.258	2.016	9.275
Nitelik gerektirmeyen meslekler	17.755	3.421	21.176
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	116	4	120
Profesyonel meslek mensupları	4.309	2.605	6.914
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	23.492	1.613	25.105
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	5.236	936	6.172
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	19.292	1.654	20.946
Yöneticiler	1.563	223	1.785
Genel Toplam	**83.434**	**15.173**	**98.608**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 25,4'ü erkek çalışanların yüzde 28,1'i ve kadın çalışanların yüzde 10,6'si bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen meslek grubu yer almakta ve yüzde 21,4 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 92,1 oranında erkeklerin, yüzde 7,8 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Kayseri ilinin Sosyo-ekonomik yapısında ve coğrafi konum itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 11: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	7.217	1.064	8.281
5-9	11.325	2.835	14.159
10-14	17.281	3.713	20.994
15-19	11.520	2.398	13.918
20-24	19.253	3.163	22.416
25+	16.839	1.999	18.839
Genel Toplam	**83.434**	**15.173**	**98.608**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı 0-4 üzerine çıktığında toplam çalışanlar içerisinde kadınların oranında gelen olarak bir artış meydana gelmesidir. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 12,8'i kadınlardan oluşmaktayken, 5-9 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların

oranı biraz daha yüksek olmakla birlikte yüzde 20,0; 10-14 yaş için yüzde 17,6; 15-19 yaş için yüzde 17,22 olarak gerçekleşmiştir. 20-24 yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 14,11 olarak gerçekleşmişken, 25+ yaş için yüzde 10,6 olarak gerçekleşmiştir.

25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı yüzde 13,1'dir. Ancak toplam işyerleri içindeki payı az olmasına rağmen toplam çalışanların yüzde 19,1'i 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde istihdam edilmektedir.

Tablo 13'de ise Kayseri ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk iki mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi mesleği hem toplam çalışanlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk iki mesleği oluşturmaktadır. Kadın çalışanlar arasında ise ilk sırada Temizlik Görevlisi mesleği yer almaktadır. Yine kadınlarda da ikinci sırada, erkeklerde ilk sıralarda olduğu gibi İmalat sektörünün il genelindeki öneminden dolayı Beden İşçisi (Genel)) mesleği bulunmaktadır.

Tablo 12: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Beden İşçisi (Genel)	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)	Temizlik Görevlisi
Ahşap Mobilya İmalatçısı	Sekreter	Ahşap Mobilya İmalatçısı
Mobilya Döşeme İşçisi	Muhasebeci	Mobilya Döşeme İşçisi
Şoför-Yük Taşıma	Büro Memuru (Genel)	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	Şoför-Yük Taşıma
Güvenlik Görevlisi	Aşçı	Güvenlik Görevlisi
Mobilyacı	Diğer Mobilyacılar Ve İlgili İşçiler	Büro Memuru (Genel)
Beden İşçisi (İnşaat)	Hemşire	Mobilyacı
Büro Memuru (Genel)	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Muhasebeci

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanlar içinde en fazla istihdamı barındıran üçüncü meslek Ahşap Mobilya İmalatçısı ve bu mesleği de takip eden diğer meslekler; Mobilya Döşeme İşçisi, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Şoför-Yük Taşıma, Güvenlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel) olarak görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

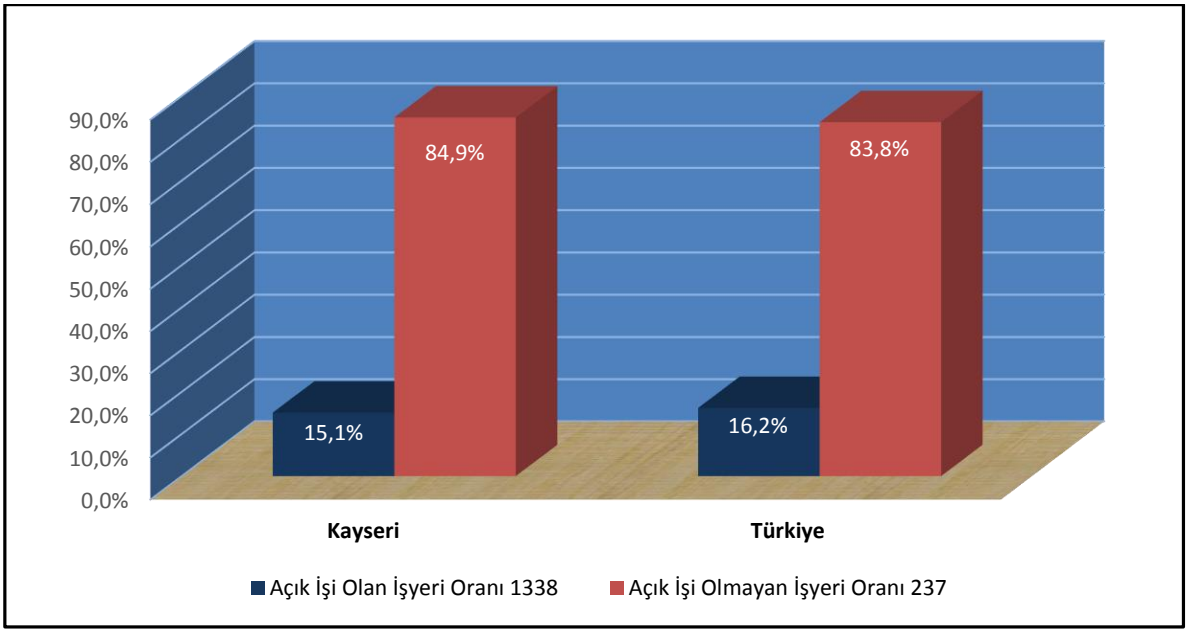

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 15,1'sında açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre düşük olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Kayseri ilinde 237 işyerinden 926 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 13: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
Madencilik ve taş ocakçılığı	20
İmalat	598
İnşaat	51
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	153
Ulaştırma ve depolama	22
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	19
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	27
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	28
Eğitim	1
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6
Genel Toplam	**926**

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 926 kişilik açık işin yüzde 64,5'ine tekabül eden 598 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Bilgi ve İletişim ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleridir.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İş Verme Oranı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	1,9%	9,5%
İmalat	1,1%	21,3%
İnşaat	0,6%	6,2%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	1,6%	18,1%
Ulaştırma ve depolama	0,7%	7,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,1%	16,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2,3%	14,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,2%	8,2%
Eğitim	0,0%	2,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,2%	10,5%
Kayseri	0,9%	15,1%

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Kayseri ilinde açık iş oranı yüzde 0,9 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Kayseri ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99,1 kişilik

dolu kadronun yanında yaklaşık olarak 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,3 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında ise İmalat sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki yaklaşık her 5 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. İmalat sektörünü yüzde 18,1 ile Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı ve yüzde 16,2 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

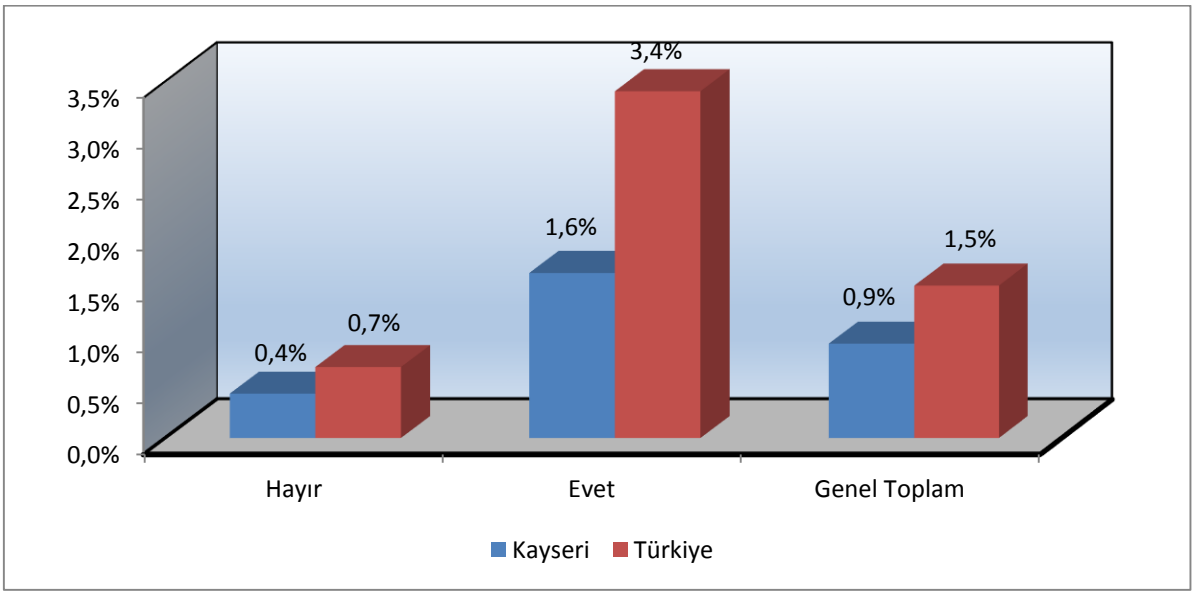

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,6; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,4 olarak gerçekleşmiştir. Kayseri ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

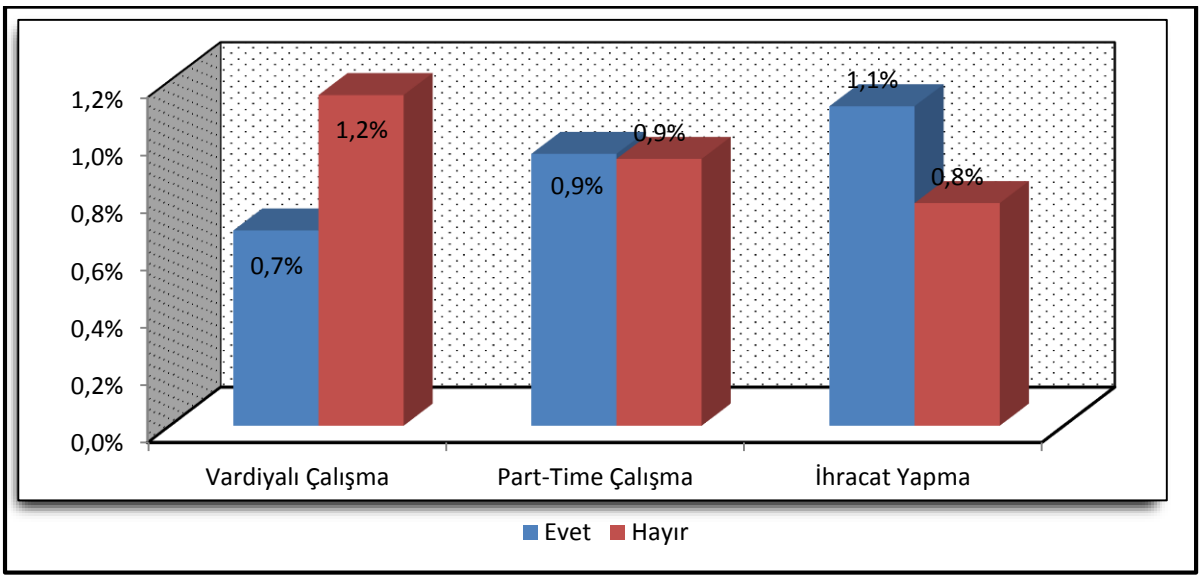

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 0,7 vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,2 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 0,9 yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,9'dur. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 1,1 yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,8 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

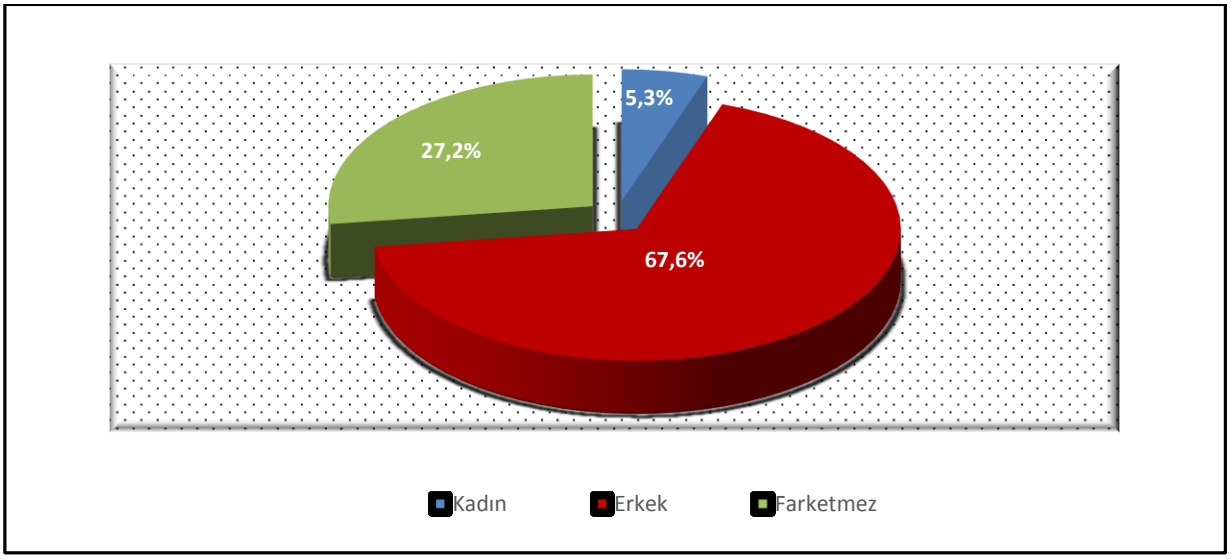

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 18'de ise Kayseri ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 67,6'inde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu

oran yüzde 5,3 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 27,2 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

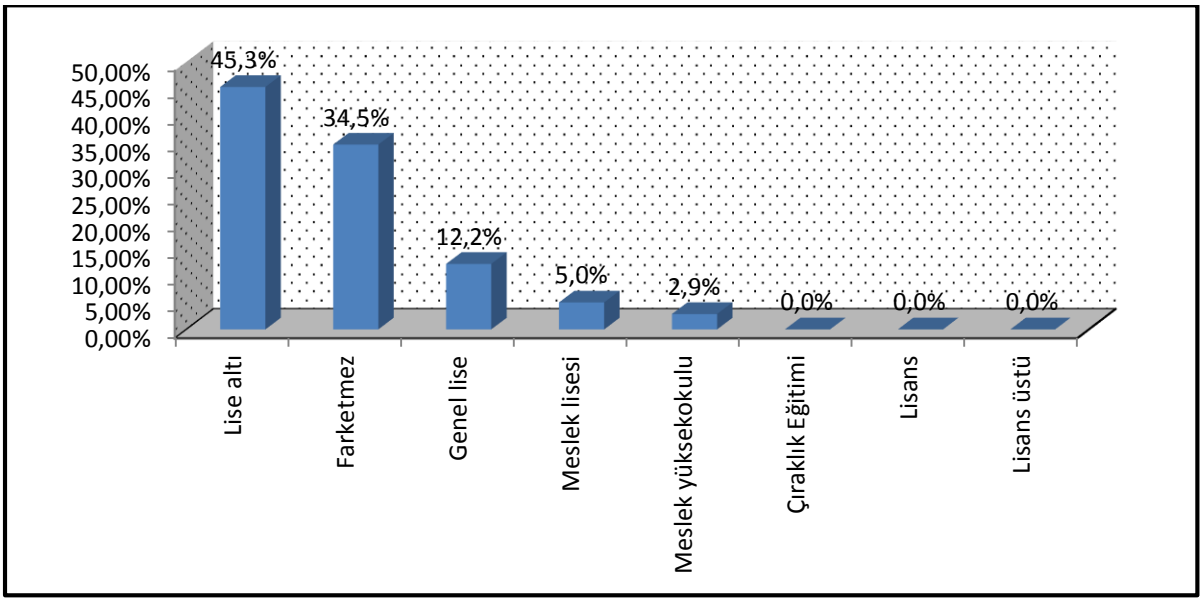

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Kayseri ilindeki açık işlerin yüzde 12,2'sında işverenler asgari genel lise mezunu işgücü talep etmiştir. En fazla oranda bulunan eğitim düzeyi ise lise altı seviyesi olarak görülmektedir. Kısaca açık işlerin yaklaşık yarısında altı seviyesi ön plana çıkmıştır.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

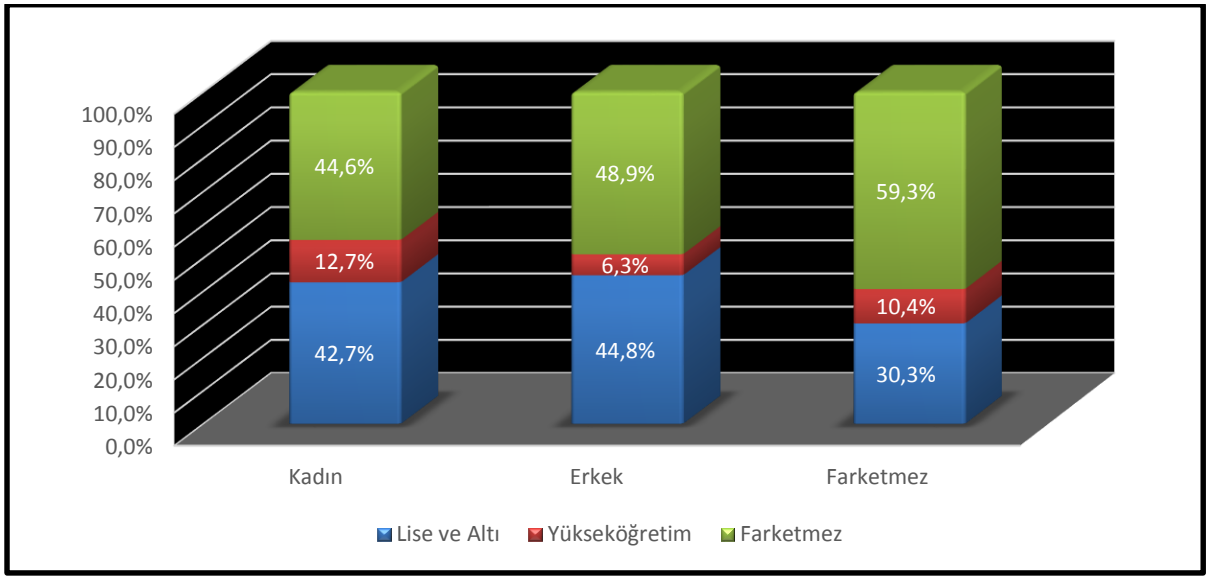

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; erkeklerde kadınlara nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiş, ayrıca yükseköğretim seviyesinde de kadın ve erkek işgücü talepleri arasında ise yaklaşık yüzde 4'lük bir oran bulunmaktadır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri oranı, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha azdır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Kayseri ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 15: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektör	Lise ve Altı	Yükseköğretim	Farketmez
Madencilik ve taş ocakçılığı	21,1%	0,0%	78,9%
İmalat	35,3%	4,6%	60,1%
İnşaat	56,3%	16,7%	27,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	69,8%	6,7%	23,5%
Ulaştırma ve depolama	33,3%	0,0%	66,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11,1%	0,0%	88,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	16,0%	52,0%	32,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	25,9%	37,0%	37,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	83,3%	16,7%	0,0%
Genel Toplam	40,7%	7,8%	51,5%

Kaynak: İPA 2016

İşyerlerinden alınan açık işler için yükseköğretim seviyesinden en fazla talep veren sektör olarak Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektörü, İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörlerin ilk üç sırası ise İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, İnşaat sektörleri şeklinde olmuştur.

İmalat sektöründeki açık işlerin yüzde 60,1 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. İnşaat sektöründeki açık işlerin yüzde 27,1'inde işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu sektördeki açık işlerin yüzde 56,3'ünda da lise ve altı seviyesi talep edilmiştir.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektör ise; İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

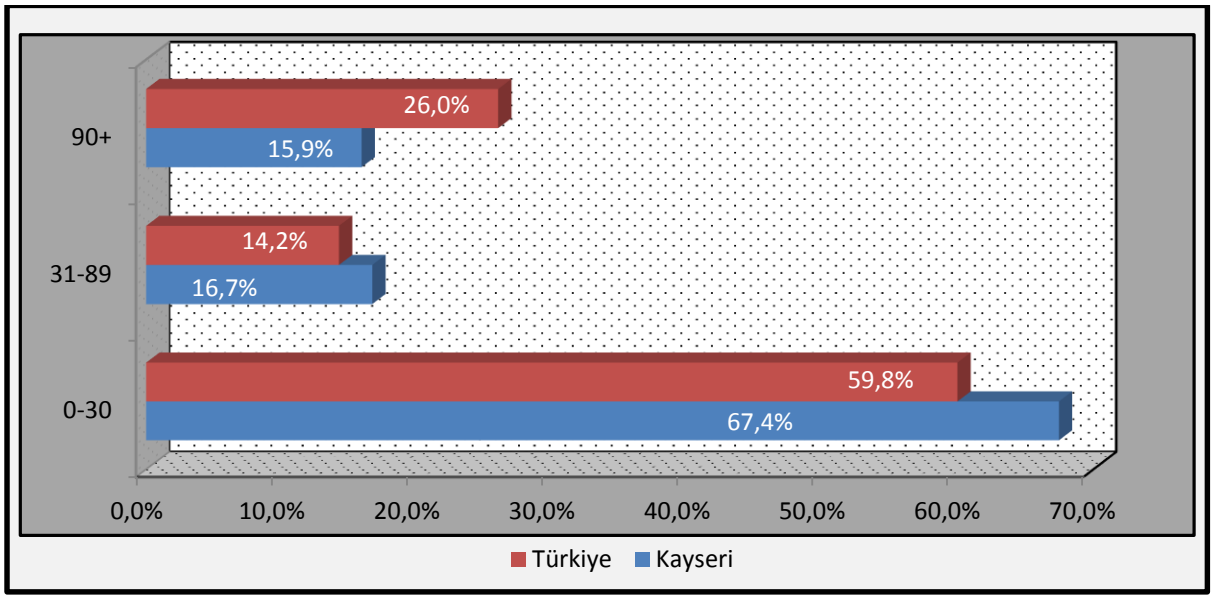

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Kayseri ilinde açık işlerin yüzde 67,4'u 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha yüksek tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 14,2'dir. Bu oran da Türkiye geneline göre yüksek gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında bu sefer Kayseri'de gerçekleşen oran Türkiye geneline göre düşük kalmıştır. Yani Kayseri ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha kısa sürede karşılandığı söylenebilir.

Tablo 16: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
0-30	85,0%	64,2%	72,1%	67,4%
31-89	12,7%	20,4%	8,2%	16,7%
90+	2,2%	15,4%	19,7%	15,9%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 85 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 64,2 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi bulunmazken erkeklerde yüzde 12,7 oranında gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde erkekler kadınlara nazaran daha ön plandadır. Fakat en yüksek oranda herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmamış açık işlerde, yüzde 19,7 oranında gerçekleşmiştir.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

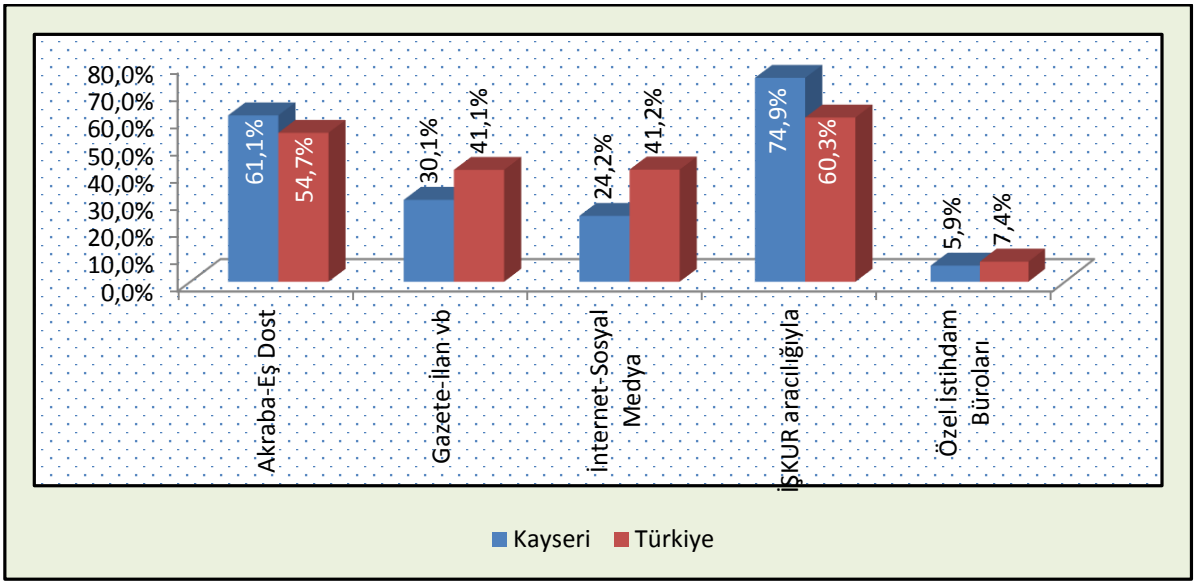

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Kayseri ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Kayseri ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 74,9 gibi büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Kayseri ilinde işverenler daha sonra Akraba-Eş Dost vb. arama kanalını kullanmıştır. Gazete-ilan ve İnternet-sosyal medya arama kanalları da yakın oranlarda gerçekleşmiştir. Bu iki arama kanalı için Türkiye gerçekleşmelerinin Kayseri iline göre daha yüksek bir oranda olduğu görülmektedir. Ancak özel istihdam bürolarının kullanılması hem Kayseri ili hem de Türkiye geneli için yakın oranlarda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 17: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	62,5%	25,1%	37,4%	74,9%	0,0%
Lise altı	48,3%	19,3%	24,9%	85,7%	14,7%
Genel lise	60,5%	36,6%	35,7%	68,8%	5,6%
Meslek lisesi	40,9%	24,6%	24,6%	60,9%	3,8%
Meslek yüksekokulu	40,9%	24,6%	24,6%	60,9%	3,8%
Lisans	35,3%	21,1%	36,3%	78,5%	17,5%
Lisansüstü	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Farketmez	72,0%	34,2%	18,8%	71,7%	1,3%
Genel Toplam	61,1%	30,1%	24,2%	74,9%	5,9%

Kaynak: İPA 2016

Çıraklık eğitiminde talep verilen açık işlerde özel istihdam büroları hiç kullanılmazken, yüzde 74,9 gibi yüksek oranlarda İŞKUR, daha sonra sırasıyla akraba-eş dost, İnternet-Sosyal Medya, Gazete-ilan, kanalları kullanılmıştır. Lise altı seviyelerinde de yine özel istihdam büroları yüzde 14,7 iken, yüzde 85,7 oranında İŞKUR aracılığıyla işverenler açık işlerini karşılamaya çalışmışlardır. Özel istihdam büroları özelinde eğitim seviyesi arttıkça daha fazla açık işin bu kanal üzerinden piyasaya sunulduğu bilgisine ulaşılmaktadır. Genel lise talebinde yüzde 5,6; meslek lisesi ve meslek yüksekokulu talebinde yüzde 3,8; Lisans düzeyinde ise yüzde 17,5 oranında özel istihdam büroları arama kanalı olarak kullanılmıştır. Görüldüğü üzere eğitim seviyesi arttıkça oranlar yükselmekteyken lisans seviyesine gelindiğinde bu oran en yüksek seviyesine ulaşmış ve bu eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin yüzde 17,5'ünde özel istihdam büroları kullanılmıştır. Ayrıca bu oran göstermektedir ki; Özel istihdam büroları özelinde nitelikli ve yüksek eğitim derecesine sahip işgücünü istihdam etmek isteyenler ağırlıklı olarak özel istihdam bürolarını tercih etmektedir.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR akraba-eş dost, arama kanallarını kullanmaktayken özel istihdam büroları bu arama kanallarına göre çok daha düşük oranda kalmıştır.

Şekil 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

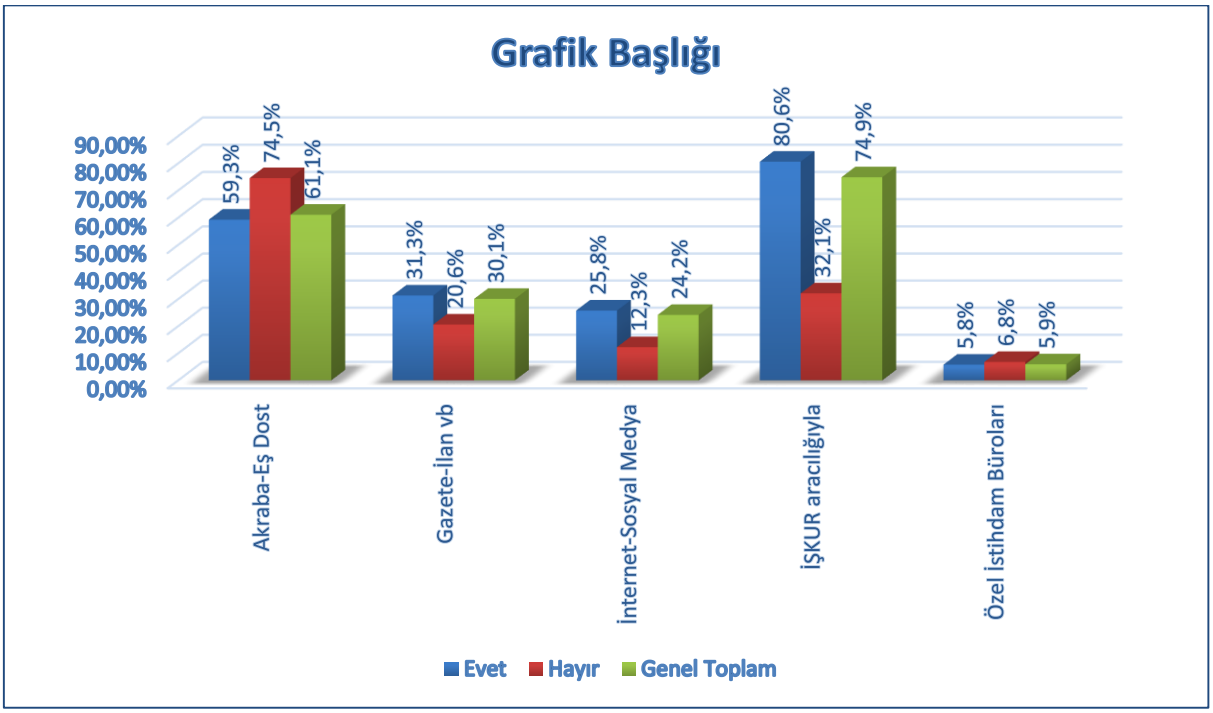

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 80,6 gibi önemli bir oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu oran İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri için yüzde 32,1'de kalmıştır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için özel istihdam bürolarını yüzde 5,8 oranında kullanmışlarken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde özel istihdam bürolarını yüzde 6,8 oranında kullanmışlardır.

Tablo 18: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması

Beceriler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	2	2	2	2
Takım Çalışması	3	3	4	3	6	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	3	4	5	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	5	5	5	9	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	6	8	6	6	8	6
Bilgisayar kullanımı	7	7	7	7	3	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	8	10	10	8	4	8
Proje Tabanlı Çalışma	9	9	9	10	0	9
Yabancı Dil	10	6	8	9	7	10

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Kayseri ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve daha sonra Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Satış ve Pazarlama, Bilgisayar Kullanımı, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Yabancı Dil ve becerisi gelmektedir.

Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe bütün arama kanalları için bu beceri hep ilk sırada yerini almıştır.

İŞKUR üzerinden piyasaya sunulan açık işlerde ise yabancı dil becerisi ve proje tabanlı çalışma becerinin istenmemesi dikkat çeken bir husustur.

Tablo 19: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	357
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	186
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	117
Hizmet Ve Satış Elemanları	93
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	75
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	55
Profesyonel Meslek Mensupları	44
Genel Toplam	**926**

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının

toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 38,5'dir. İkinci sırada ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Kayseri ili için tespit edilen yüzde 0,9 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde toplam verilen açık işlerin yüzde 25,9 ile en yüksek oranda Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Hizmet Ve Satış Elemanları gelmektedir.

Tablo 20: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1,4%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,2%
Hizmet Ve Satış Elemanları	1,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%
Yöneticiler	0,0%
Genel Toplam	0,9%

Kaynak: İPA 2016

Özellikle Yöneticiler ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir.

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Profesyonel Meslek Mensupları, Nitelik Gerektirmeyen Meslek gruplarıdır.

Tablo 21: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	29,8%	3,1%	8,2%	5,9%
Hizmet ve satış elemanları	10,7%	6,2%	19,4%	10,0%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	23,6%	12,8%	10,2%	12,7%
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel meslek mensupları	12,7%	1,8%	10,4%	4,7%
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	16,8%	43,7%	29,7%	38,5%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	6,3%	8,6%	7,0%	8,1%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	0,0%	23,7%	15,1%	20,1%

Kaynak: İPA 2016

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde sıfır oranında Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar; yüzde 23,6 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler; yüzde 29,8 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve yüzde 10,7 oranında ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise daha fazla meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda kadın işgücü tercihinde bulunulan açık işlerde oran yüzde 16,8 iken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 43,7'si bu meslek grubunda verilmiştir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları olmuştur.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Bilgisayar kullanımı, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmiştir. Daha sonra ise Yabancı Dil, İletişim ve İfade Yeteneği becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sıralarda Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği becerileri önemlidir.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensupları ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmekte olup Yabancı Dil, Hesap Yapabilme ve Bilgisayar kullanımı talebi gibi becerilerde ön plana çıktığı görülmektedir.

Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında ilk iki öncelik değişmemektedir. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ise ilk iki sıralamada öncelikler değişmiş fakat Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri önemini korumuştur.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sıralarda Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği becerileri önemlidir.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensupları ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmekte olup Yabancı Dil, Hesap Yapabilme ve Bilgisayar kullanımı talebi gibi becerilerde ön plana çıktığı görülmektedir.

Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında ilk iki öncelik değişmemektedir. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ise ilk iki sıralamada öncelikler değişmiş fakat Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri önemini korumuştur.

Tablo 22: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceriler	Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	Hizmet ve satış elemanları	Nitelik gerektirmeyen meslekler	Profesyonel meslek mensupları	Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	Genel toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	2	1	1	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	5	2	1	3	2	3	2	2
Takım Çalışması	8	4	4	6	3	5	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	3	3	8	5	4	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	6	5	5	4	7	5	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	5			6	2		6
Bilgisayar kullanımı	1	8	7	2	9	6	7	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	7		4	8	8	6	8
Yabancı Dil	3			9		9		10

Kaynak: İPA 2016

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	37,7%	47,1%	33,9%	86,8%	3,8%
Hizmet ve satış elemanları	68,8%	31,2%	50,4%	56,1%	5,6%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	79,9%	50,0%	28,9%	69,4%	0,0%
Profesyonel meslek mensupları	33,1%	18,9%	36,1%	78,5%	9,4%
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	66,9%	23,8%	19,0%	70,7%	1,4%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	51,6%	23,4%	35,8%	84,7%	8,5%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	51,4%	29,2%	7,7%	87,3%	17,1%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 87,3'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan iki arama kanalı mevcuttur. Bunlardan birisi İŞKUR diğeri de Akraba-Eş Dost dur. Akraba-Eş Dost kanalının en çok kullanıldığı meslek grubu Nitelik gerektirmeyen meslekler olmuştur. Bu meslek grubunda açık işlerin yüzde 79,9'unu Akraba-Eş Dostlarına iletilmiştir. Geriye kalan Hizmet ve satış elemanları meslek grubu hariç diğer meslek gruplarında hep en fazla oranda İŞKUR 'un olduğu dikkati çekmektedir.

Tablo 24: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması

Meslekler	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Takım Çalışması	İletişim ve İfade Yeteneği	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Satış ve Pazarlama Becerisi	Bilgisayar kullanımı	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	Proje Tabanlı Çalışma
Beden İşçisi (Genel)	2	1	3	4	6				5
Metal Mamuller Montaj İşçisi	2	1	3	4					
Satış Danışmanı	2		5	3	7	1	6	4	
Garson (Servis Elemanı)	4	1	3	2		5			
Mobilya Döşeme İşçisi	1	2	4		3			5	
Terzi	1	2	3		4				
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	2	1	3	5	6			4	
Elektrikçi (Genel)	4	1	5	6	3	2			
Pazarlamacı	4	7	3	5	2	1	6	8	
Bisküvi İmalat İşçisi	2	1							

Kaynak: İPA 2016

Tablo 25'te Kayseri ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik yer almaktadır. Diğer mesleklerde ise hemen hemen talep edilen becerilerin başında Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir. Garson (Servis Elemanı) mesleği için ise İletişim ve İfade Yeteneği talep olarak ön plana çıktığı görülmüştür

Satış Danışmanı mesleğinde istenen becerilerde ilk sırayı Satış ve Pazarlama Becerisi almaktadır. İkinci sıradaki beceri önceliği ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olmuştur.

Tablo 25: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Sekreter	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Temizlik Görevlisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Terzi	Mobilya Döşeme İşçisi	Mobilya Döşeme İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Yatak İmalat İşçisi	Terzi
Ön Muhasebeci	Elektrikçi (Genel)	Garson (Servis Elemanı)
Satış Danışmanı	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Satış Danışmanı
Çocuk Gelişim Elemanı	Metal Pres Makinesi Operatörü	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Hamurkar	Madenci (Genel)	Bisküvi İmalat İşçisi
Aşçı	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Yatak İmalat İşçisi
Montajcı (Kurgucu)	Mobilyacı	Elektrikçi (Genel)

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi(Genel), Metal Mamuller Montaj İşçisi, Mobilya Döşeme İşçisi, Terzi, Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, Kaynakçı(Oksijen Ve Elektrik), Bisküvi İmalat İşçisi, Yatak İmalat İşçisi, Elektrikçi (Genel) dır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Sekreter, Temizlik Görevlisi, Terzi, Beden İşçisi(Genel), Ön Muhasebeci, Satış Danışmanı, Çocuk Gelişim Elemanı, Hamurkâr, Aşçı, Montajcı (Kurgucu) dır.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Beden İşçisi (Genel), Metal Mamuller Montaj İşçisi, Mobilya Döşeme İşçisi, Yatak İmalat İşçisi, Elektrikçi (Genel), Ahşap Mobilya İmalatçısı, Metal Pres Makinesi Operatörü, Madenci (Genel), Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Mobilyacıdır.

Tablo 26: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler

Beceriler	Kadın	Erkek	Farketmez
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	2	2
Takım Çalışması	4	3	4
İletişim ve İfade Yeteneği	2	5	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	4	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	7	5
Bilgisayar kullanımı	6	9	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	6	9
Proje Tabanlı Çalışma	9	8	10
Yabancı Dil	10	10	8

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sıra hemen hemen aynıdır. Kadınlarda ve erkeklerde ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik yine Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci öncelik de Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi olarak görülmektedir. Yabancı dilin öncelik sıralamasında bulunduğu açık işler ise son sıralarda yer aldığı görülmüştür

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Kayseri ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

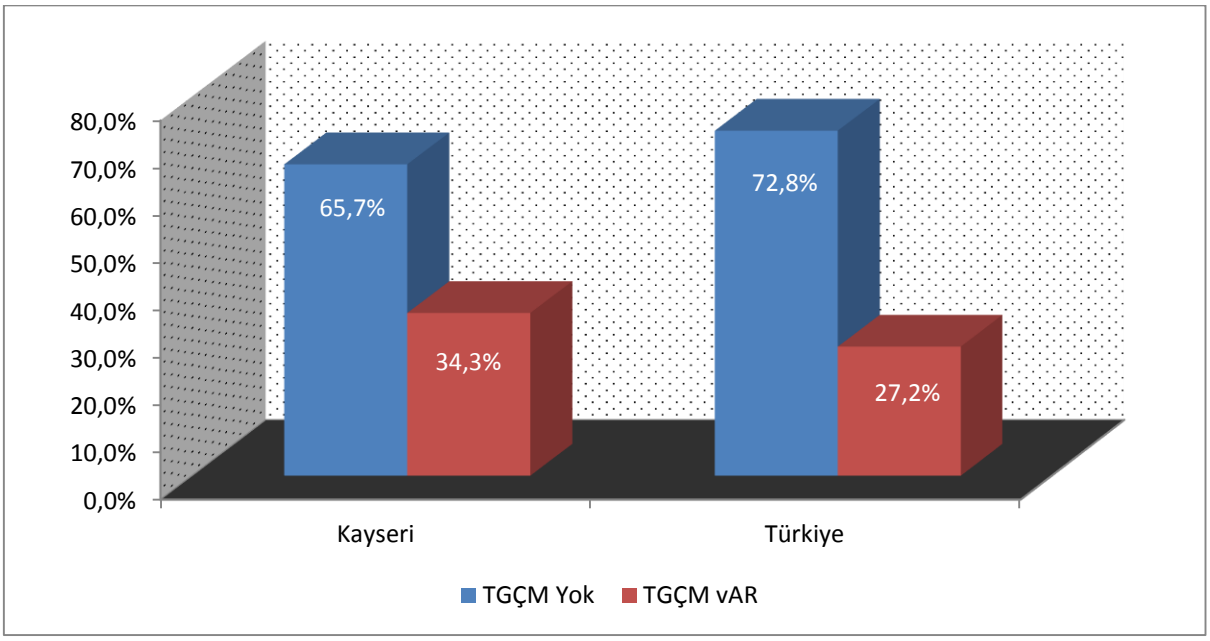

KAYNAK: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 26 bin 8 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Kayseri ilinde ise 20+ istihdamlı 1.575 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 540 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 34,3 ile Kayseri ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

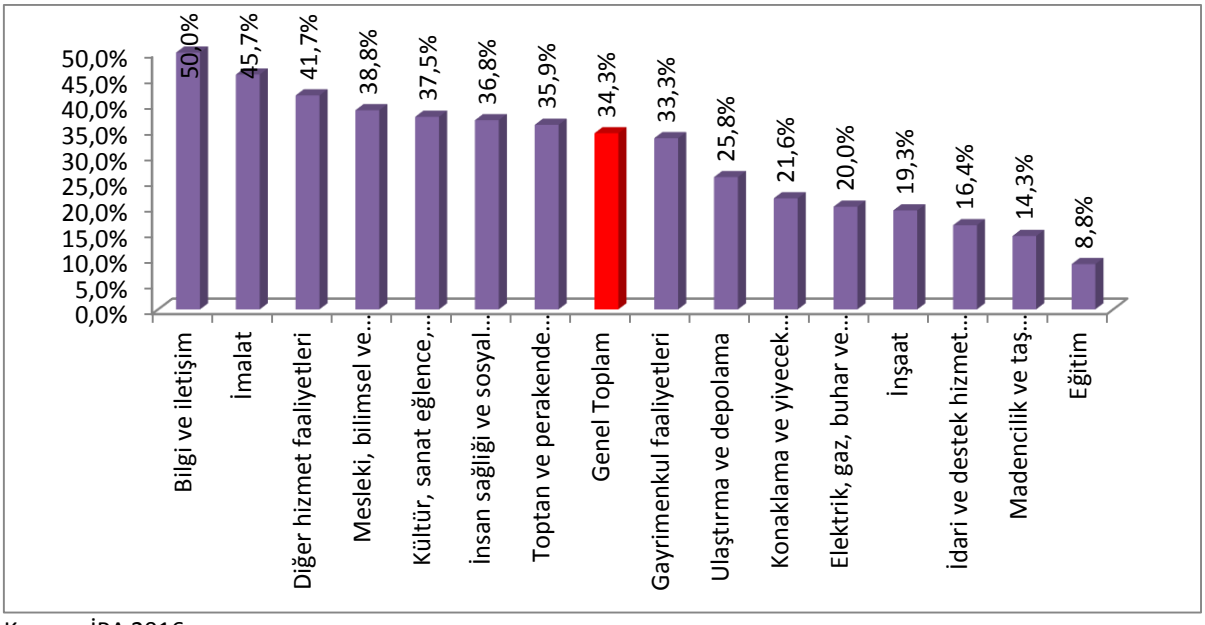

KAYNAK: İPA 2016

Kayseri ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Bilgi ve iletişim, İmalat, Diğer hizmet faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Kültür, sanat eğlence,

dinlence ve spor, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticareti; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Eğitim sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İnşaat sektörü gibi Kayseri ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sırada yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 27: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	1.218
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	314
İnşaat	206
Ulaştırma ve depolama	77
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	67
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	54
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	35
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	29
Diğer hizmet faaliyetleri	19
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	14
Madencilik ve taş ocakçılığı	4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4
Eğitim	3
Bilgi ve iletişim	1
Gayrimenkul faaliyetleri	1
Genel Toplam	**2.046**

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde 2046 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat sektörü ve Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı yoğunlaşıldığı görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Kayseri ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 74,8 ‘ini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Kayseri ilinde toplam çalışanların yüzde 64,7‘si bu sektörlerde

çalışmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı

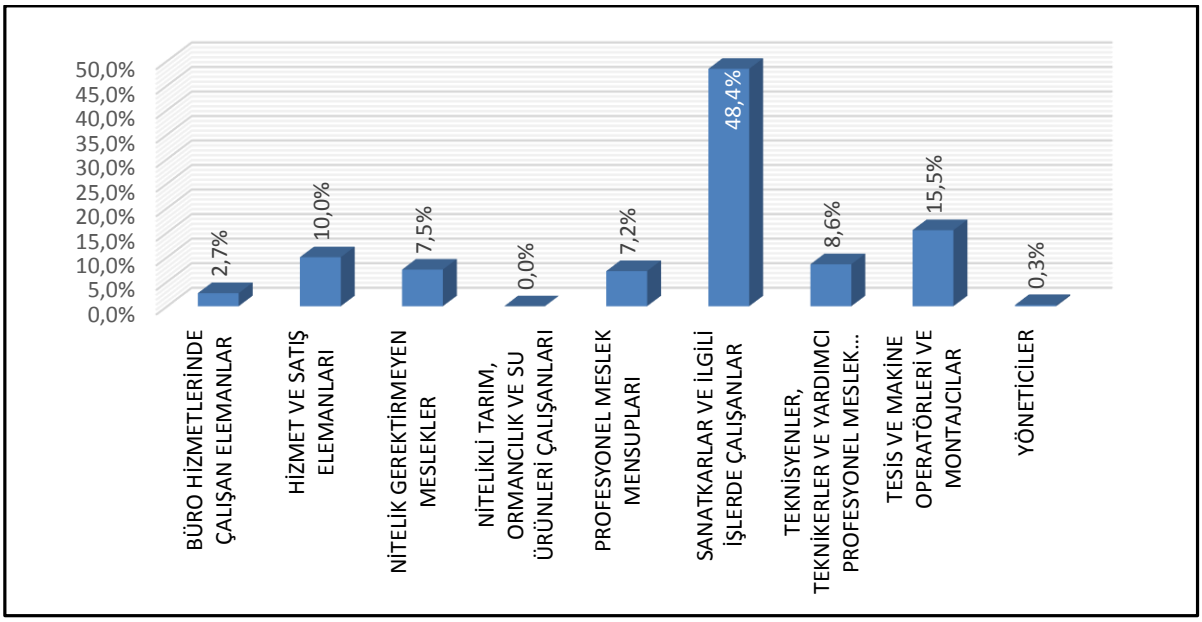

KAYNAK: İPA 2016 (GRAFİK TAMAM)

Kayseri ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 990 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 48,4'ü bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek ikinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Kayseri ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu hem ülke geneli hem de Kayseri ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 28: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler Dağılımı

Meslekler	TGÇM Oranı
Mobilya döşeme işçisi	6,3%
Argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı)	6,2%
Beden işçisi (genel)	4,4%
Terzi	4,2%
Kaynakçı (oksijen ve elektrik)	3,2%
Şoför-yük taşıma	2,5%
Garson (servis elemanı)	2,1%
Mobilyacı	2,1%
Pres tezgâhı operatörü (kesim)	2,1%
Pazarlamacı	1,7%

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 128 kişi ile Mobilya döşeme işçisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 126 kişi ile Argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı), 90 kişi ile Beden işçisi (genel)meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Mobilya döşeme işçisi, Mobilyacı, Argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı), Terzi, Beden işçisi (genel), Metal mamuller montaj işçisi, Şoför-yük taşıma, Pres tezgâhı operatörü (kesim) ,Pazarlamacı, Kaynakçı (oksijen ve elektrik)olmak üzere toplam dokuz mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Kayseri ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Terzi, Kaynakçı (oksijen ve elektrik), Şoför-yük taşıma, Garson (servis elemanı), Mobilyacı, Pres tezgâhı operatörü (kesim), Pazarlamacı mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

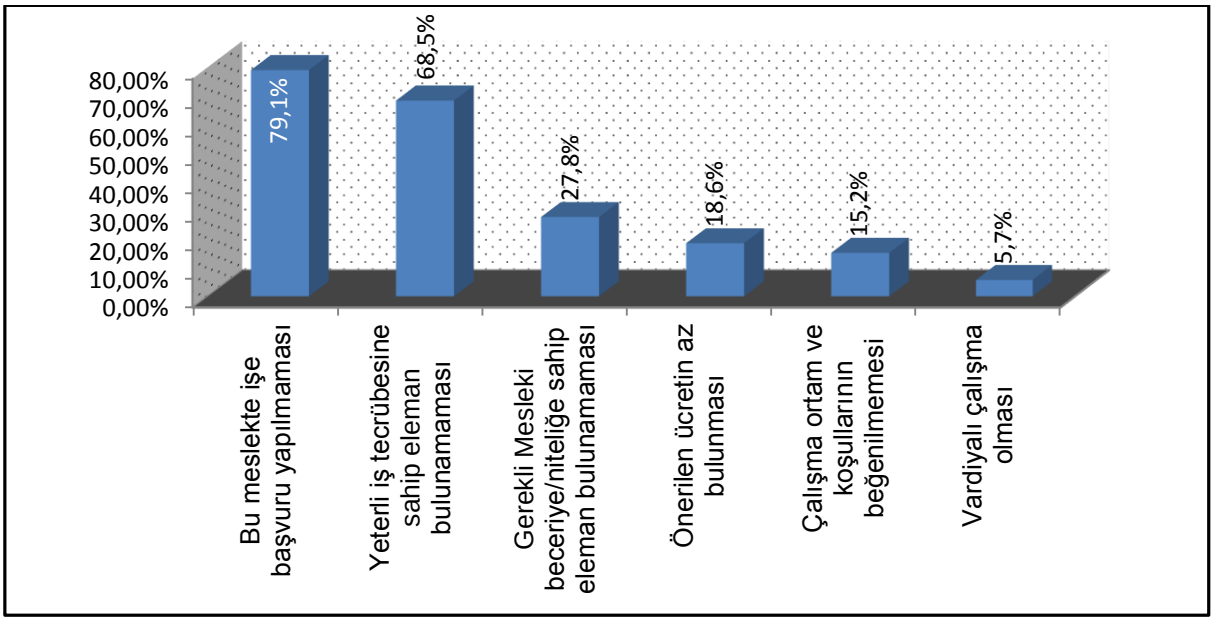

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Bu meslekte işe başvuru yapılmaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sıralarda Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

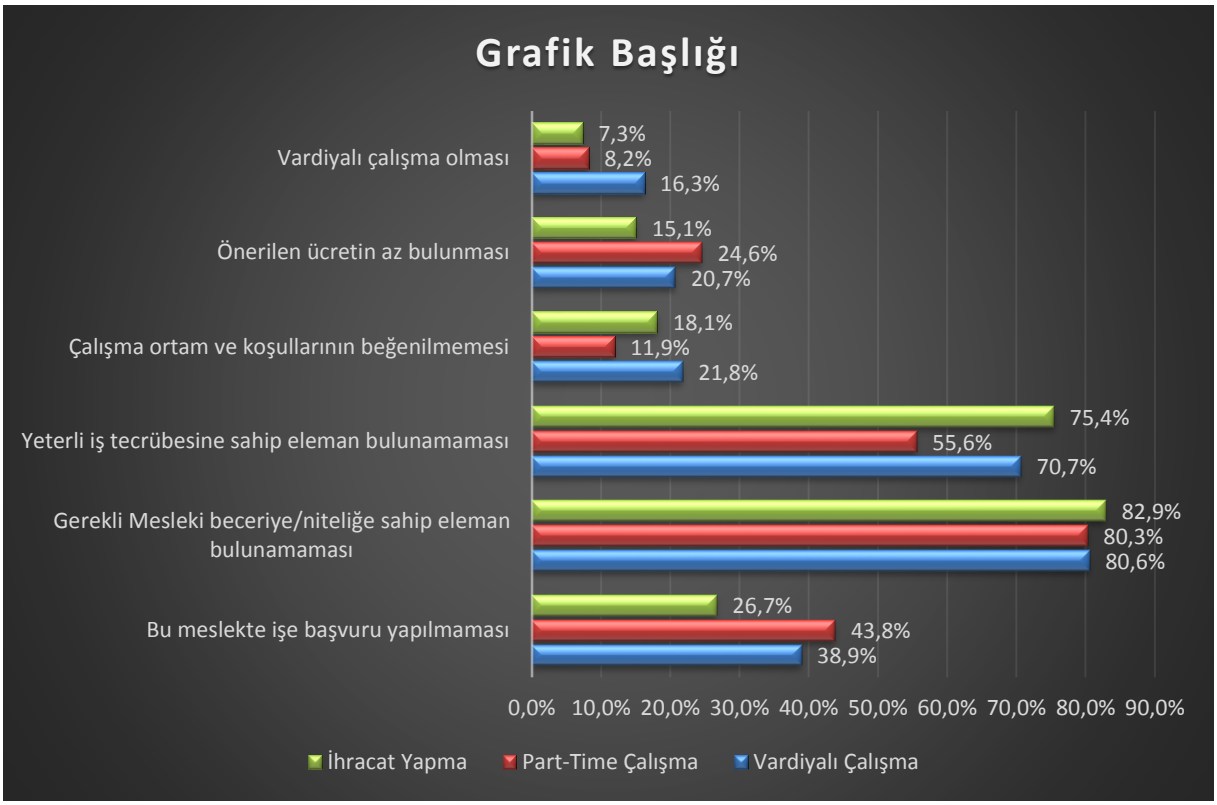

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu nedene ilişkin oranının yüzde 82,9 olarak hesaplanması ile biraz daha belirgindir. Ayrıca Kayseri ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 29: Meslek Grubuna Göre TGÇM Nedenleri

Meslek Grupları	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	28,5%	84,9%	48,9%	7,5%	3,8%	0,0%
Hizmet ve satış elemanları	39,0%	77,3%	51,8%	7,5%	29,2%	12,6%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	26,0%	53,2%	43,6%	40,8%	21,1%	8,0%
Profesyonel meslek mensupları	37,3%	74,4%	64,9%	18,4%	4,9%	2,8%
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	23,9%	84,3%	74,4%	16,4%	13,7%	3,6%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	36,5%	71,3%	67,0%	24,7%	14,7%	8,2%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	24,4%	82,1%	79,1%	20,8%	15,6%	7,7%
Yöneticiler	19,7%	80,3%	39,3%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, sekiz meslek grubunun tamamı için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir. Bunun yanı sıra Yöneticiler için ise eleman temininde güçlük çekme nedenlerinin arasında Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, Önerilen ücretin az bulunması ve Vardiyalı çalışma olması nedenleri sıfır çekerken, Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yüzde 80,3 gibi yüksek bir oranla karşımıza çıkmaktadır. Nitelik gerektirmeyen mesleklerde ise çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi diğer meslek gruplarına oranla daha yüksek çıkmıştır.

Tablo 30: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Mobilya döşeme işçisi	24,8%	84,8%	72,8%	8,0%	4,0%	0,0%
Argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı)	26,8%	90,2%	74,8%	19,5%	13,8%	8,1%
Beden işçisi (genel)	29,1%	50,3%	37,8%	51,8%	11,4%	13,7%
Terzi	26,5%	84,3%	88,0%	10,8%	9,6%	1,2%
Kaynakçı (oksijen ve elektrik)	12,7%	85,8%	74,4%	7,9%	28,5%	0,0%
Şoför-yük taşıma	24,6%	71,4%	63,1%	20,6%	20,3%	0,0%
Garson (servis elemanı)	38,8%	90,6%	34,6%	0,0%	9,4%	0,0%
Mobilyacı	49,9%	76,2%	40,4%	16,6%	38,2%	0,0%
Pres tezgâhı operatörü (kesim)	9,8%	85,4%	73,2%	24,4%	14,7%	0,0%
Pazarlamacı	39,4%	69,7%	69,7%	33,3%	36,4%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, hemen her meslek dalında Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenleri olduğu görülmektedir. Beden İşçisi (genel) mesleğini incelediğimizde ise Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi yüzde 51,8 gibi yüksek bir oranla karşımıza çıkmaktadır. Kurum çalışmaları açısından bakıldığında yani (Beden İşçisi) mesleğinde iş arayanların iş bulamama nedenleri sorulduğunda çok yüksek bir oranla önerilen ücretin az bulunması olduğu görülmüştür. Terzi ve Argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı) meslek dallarında Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenlerinin diğer meslek dallarına göre daha ağırlıklı olduğu görülmektedir. Mobilyacı mesleğinde en büyük sorunlardan biriside bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedeni gösterilmiş, nedenleri incelendiğinde ise Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni ortaya çıkmıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Kayseri ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kayseri ilinde işverenlerin yüzde 20,6 'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Kayseri 'de bu sayı 3,4'e yükselmekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli ile aynı olup yüzde 3,6 olarak öngörülmüştür.

Tablo 31: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektör	Artacak	Azalacak	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	32,7%	6,1%	26,5%	34,7%
İmalat	23,8%	3,7%	40,4%	32,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	21,7%	2,1%	40,6%	35,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	21,6%	0,0%	35,1%	43,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	21,1%	0,0%	31,6%	47,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	20,0%	0,0%	0,0%	80,0%
İnşaat	17,1%	3,6%	44,0%	35,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	16,7%	8,3%	41,7%	33,3%
Ulaştırma ve depolama	13,6%	3,0%	60,6%	22,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	9,8%	4,9%	54,1%	31,1%
Madencilik ve taş ocakçılığı	9,5%	14,3%	52,4%	23,8%
Eğitim	8,8%	5,9%	44,1%	41,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,3%	12,5%	37,5%	0,3%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	60,0%	40,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	66,7%	33,3%
Genel Toplam	**20,6%**	**3,6%**	**42,0%**	**33,9%**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, İmalat ve Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörlerinde olduğu görülmektedir. Özellikle Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründeki mevcut işyerlerinin yaklaşık üçte biri istihdamın artacağı yönünde tahminde bulunması, bu sektörlerin önümüzdeki yıl Kayseri 'de işgücü piyasasında önemli ölçüde dalgalanmalar oluşturabileceğini göstermektedir. Madencilik sektörüne baktığımızda ise bunun tam tersi istihdamın azalacağı tahmini yapmanın yerinde bir tahmin olacağı görülmektedir.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Bilgi ve iletişim, Finans ve sigorta faaliyetleri ve Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamış artış veya azalışı tahmin edemediklerini beyan etmişlerdir.

Tablo 32: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektör	Net İstihdam Değişimi	NİDO
İmalat	1.848	3,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.173	2,1%
İnşaat	505	5,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	470	5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	277	2,4%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	156	31,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	134	7,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	117	10,4%
Ulaştırma ve depolama	63	1,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	38	1,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	9	2,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	8	1%
Eğitim	7	0,3%
Genel Toplam	**3.649**	**3.7%**

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Kayseri 'de ise bu oran, yüzde 3,7 olup ülke geneli ile benzerlik göstermektedir.

Bilgi ve iletişim, Gayrimenkul faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri sektörleri dışındaki tüm sektörlerde artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha fazla İmalat sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki Kayseri 'de beklenen 3.649 kişilik istihdam artışının yarısından fazlasının bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir. Öyle ki en yüksek net istihdam değişim oranı, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörüne ait iken İmalat sektörü sıralamada daha alt sıralarda yer almakla beraber en düşük net istihdam değişim oranının Eğitim Faaliyetleri sektörüne ait olduğu görülmektedir.

Tablo 33: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	1.319	6,3%
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	913	3,6%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	676	3,2%
Hizmet ve satış elemanları	293	3,2%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	279	4,5%
Profesyonel meslek mensupları	121	1,7%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	43	0,6%
Yöneticiler	4	0,2%
Genel toplam	3.649	3,7%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Kayseri ilinde de benzer tespitle ilk sırada aynı meslek grubu yer alırken sayısal olarak en çok artış sırasıyla, Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve Nitelik gerektirmeyen meslek gruplarında beklenmektedir. Bu üç meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Kayseri ilinde beklenen tüm artışın yüzde 79,7 'ini oluşturmaktadır.

En az artış beklentisi ise Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ile Yöneticiler meslek grupları olup tüm artışın yalnızca yüzde 1,3' ünü oluşturmaktadırlar.

Net istihdam değişim oranlarına göre, Yöneticiler meslek grubu net istihdam değişimi ile paralel olarak yüzde 0,2 net istihdam değişimi oranı ile son sırada yer almaktadır.

Tablo 34: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Şeker imal işçisi	Yufka ustası
Metal mamuller montaj işçisi	Asansör montaj ustası
Beden işçisi (genel)	Halı onarıcı (makine ile)
Beden işçisi (inşaat)	İş makineleri operatörü
Mobilya döşeme işçisi	Boyacı (püskürtme ile) (inşaat hariç)
Şoför-yük taşıma	Muhasebeci
Ahşap mobilya imalatçısı	Elektronik haberleşme (telekomünikasyon) teknikeri
Oyun parkı görevlisi	Kamyonet şoförü
Güvenlik görevlisi	Basketbolcu
Mobilyacı	Bodinoz makinesi operatörü/ambalaj-poşet imalat ustası

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Şeker imal işçisi, Metal mamuller montaj işçisi, Beden işçisi (genel), Beden işçisi (inşaat), Mobilya döşeme işçisi, Şoför-yük taşıma, Ahşap mobilya imalatçısı, Oyun parkı görevlisi, Güvenlik görevlisi, Mobilyacı meslekleri olup, Yufka ustası, Asansör Montaj Ustası, Halı onarıcı (makine ile), İş makineleri operatörü, Boyacı (püskürtme ile) (inşaat hariç), Mobilya döşeme işçisi meslekleri istihdam azalışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Kayseri ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Tablo 35: İşyeri Özelliklerine göre (NİD)

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri İçin	Part-Time Çalışma Yapan İşyerleri İçin	İhracat yapan işyerleri için
Garson (servis elemanı)	Garson (servis elemanı)	Gaz altı kaynakçısı
Satış danışmanı	Satış danışmanı	Makineci (dikiş)
Akaryakıt satış elemanı (pompacı)	Pazarlamacı	Beden işçisi (genel)
Beden işçisi (genel)	Güvenlik görevlisi	Cnc torna tezgâhı operatörü
Güvenlik görevlisi	Aşçı	Satış danışmanı
Aşçı	Şoför (yolcu taşıma)	Pazarlamacı
Cnc torna tezgâhı operatörü	Şoför-yük taşıma	Plastik enjeksiyon üretim elemanı
Kasiyer	İnşaat işçisi	Makine mühendisi
Plastik enjeksiyon üretim elemanı	Satış temsilcisi / plasiyer	Mermer işçisi
Temizlik görevlisi	Hemşire	Kaynakçı (oksijen ve elektrik)

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde işyeri özelliklerine göre net istihdam değişimi incelendiğinde Vardiyalı çalışma yapan işyerleri için meslekler bazında Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı) ve Beden İşçisi (Genel) meslekleri ilk sıraları alırken, Part-Time Çalışma yapan işyerleri de hemen hemen aynı özellikleri gösterdiği dikkat çekmektedir. Part-Time için bakıldığında Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, Pazarlamacı ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinin en fazla Net İstihdam Değişimi beklentileri içerisinde olduğu görülmektedir. İhracat Yapan İşyerlerine bakıldığında ise yine en

fazla Gaz altı Kaynakçısı, Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel) ve CNC Torna Tezgâhı Operatörü meslekleri ön plana çıkmıştır.

Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

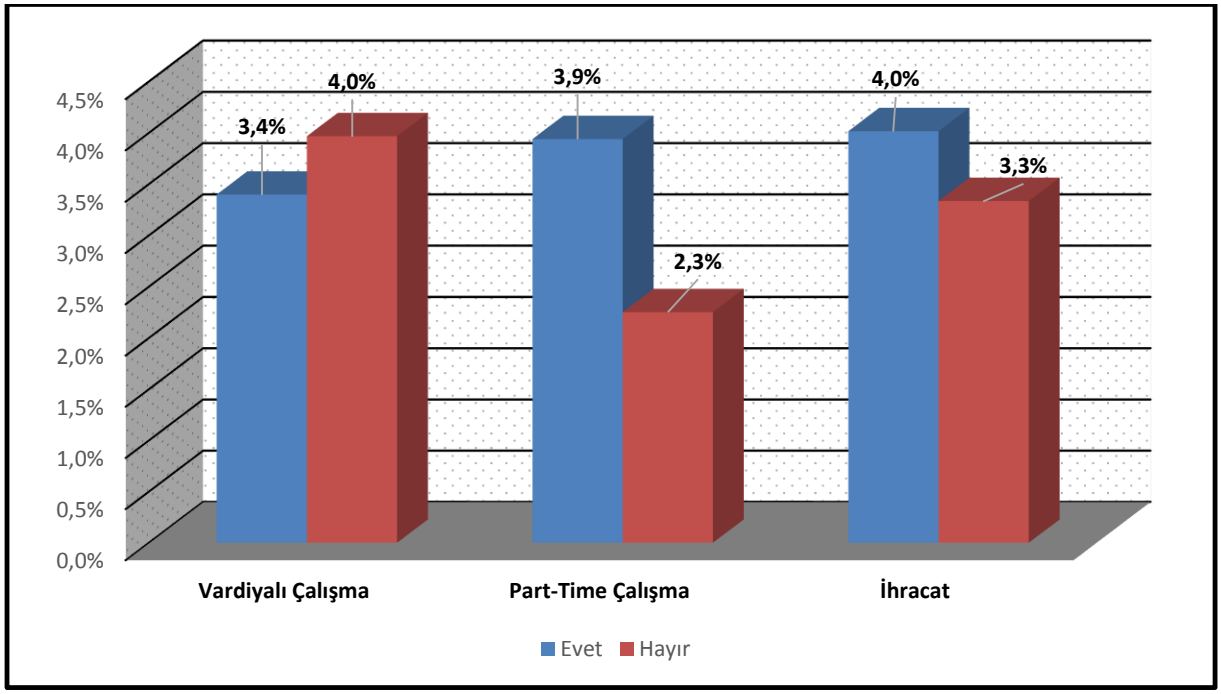

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapma olmak üzere üç özelliğe sahip işverenlerin benzer eğilimler sergilediğini görmekteyiz. Kayseri ili için yüzde 3,7 olan net istihdam değişim oranı, üç özelliğe sahip işyerlerinin iki türünde de daha yüksek olarak hesaplanmış, birinde ise daha düşük çıkmıştır. Bu da vardiyalı çalışma yapan işverenlerin önümüzdeki dönem, bu iki özelliğe de sahip olmayan işverenlere nazaran daha düşük istihdam artışı beklediğini göstermektedir.

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında ihracat yapan işyerlerinin yüzde 4'ü evet cevabını vermişken hayır diyenlerin oranı yüzde 3,3 de kalmıştır,

Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

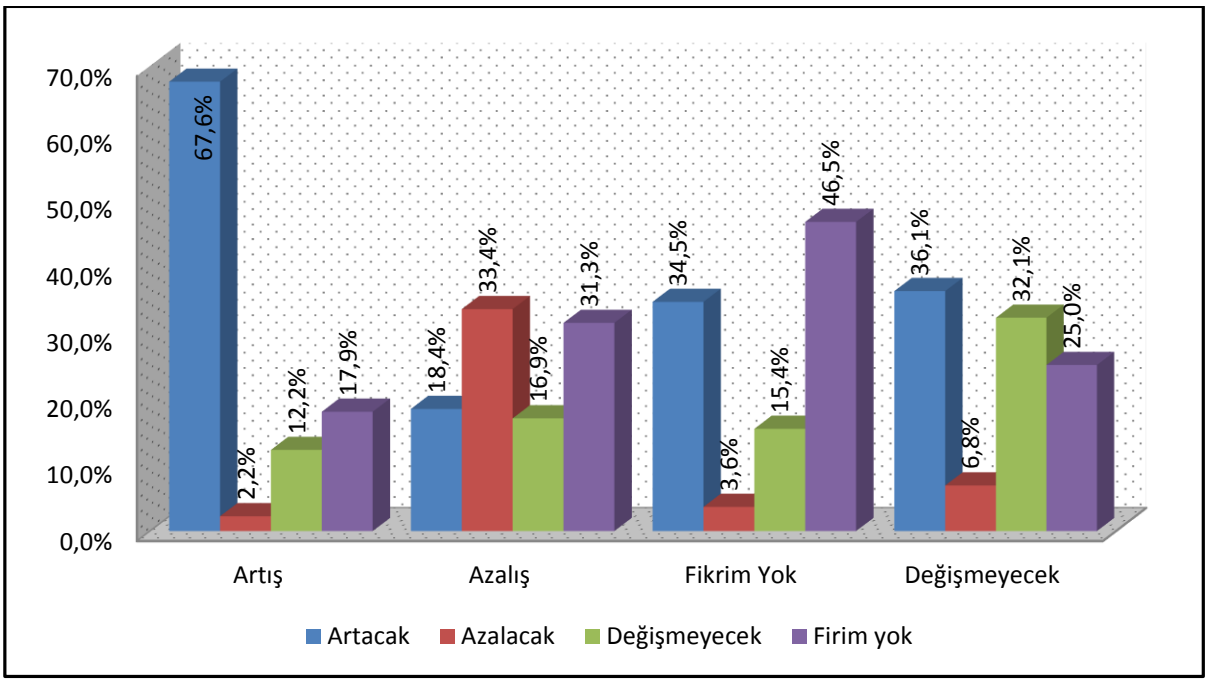

Kaynak: İPA 2016

Kayseri ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 21'ini oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 67,6 'sının beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken yüzde 2,2'si ise azalış beklediği görülmektedir. Buradan işverenlerin yüzde 12,2'sinin önümüzdeki dönemde istihdam artışı beklerken uzun vadede azalış beklemekte oldukları anlaşılmaktadır.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 3,6'sını oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 33,4' ü beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 18,4'ü beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 33,9 'unu oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 32,1'lik kısmı ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 42'lik kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 46,5'ü uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Mevcut durumun analiz edilmesi ve problemlerin teşhis edilmesi, geleceğe dair planlama yapmanın ilk adımıdır.

Uluslararası Çalışma Örgütü(ILO)'nün her yıl yayınladığı Küresel İstihdam Eğilimleri Raporunda da belirtildiği gibi yapılan bütün iyileştirmelere rağmen işsizlik riski devam etmektedir. Bu durum işsizliği azaltmayı ve istihdamı artırmayı amaçlayan aktif işgücü piyasası politikalarının önemini artırmıştır.

TÜİK'in açıklamış olduğu "hane halkı işgücü anketi" sonuçlarına göre Kayseri İli için işgücüne katılma oranı 2013 yılında %51 olarak hesaplanmıştır. Yine 2013 yılı verilerine göre Kayseri ili için işsizlik oranı %9,9 olarak hesaplanırken, istihdam oranı aynı dönem için %46 olarak gerçekleşmiştir. TÜİK tarafından 2015 ve 2016 yıllarına ait işsizlik oranlarını henüz yayınlanmamıştır.

2016 yılı (Ocak- Haziran arası, 6 aylık dönem) verilerine göre Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne başvuran kişi sayısı 22.196 kişidir, 2016 Ocak – Haziran döneminde 46'sı kamu, 12.658'i ise özel sektörden olmak üzere toplam 12.704 kişilik açık iş ilanı alınmıştır. Alınan açık işlere karşılık aynı dönemde işverenlere yapılan toplam takdim sayısı ise 38.960 olarak gerçekleşmiştir.

2016 Ocak – Haziran döneminde 177 kamu (TYP dâhil), 5.578 özel sektör olmak üzere toplam 5.755 kişi işe yerleştirilmiştir. Aynı dönemde SGK kayıtlarına göre İlimizde özel sektörde 42.930 kişi işe yerleşmiş olup, bu rakam İl Müdürlüğümüzce özel sektörde gerçekleştirilen işe yerleştirme sayısına oranlandığında; özel sektör etkinlik oranımız % 13 olarak gerçekleşmiştir.

2016 Ocak – Haziran döneminde Kurumumuz İş ve Meslek Danışmanlığı Faaliyetlerinden toplam 55.859 kişi faydalanmıştır. Bunlardan 21.602'si ile iş arama becerileri, veli toplantıları ve meslek danışmanlığı gibi konularda grup görüşmeleri yapılmıştır. Başvuranlardan 32.257'u ile de bireysel iş ve meslek danışmanlığı görüşmesi yapılmıştır. İş ve Meslek Danışmanlığı faaliyetleri neticesinde yapılan işe yerleştirmelerin yanında, **2.201** kişi de Kurumumuz tarafından düzenlenen çeşitli mesleki eğitim kurslarına yönlendirilmiştir.

2016 Ocak-Haziran döneminde işini kaybeden ve işsizlik sigortasından faydalanmak amacıyla 12.897 kişi başvuruda bulunmuş olup, bunlardan hak eden 7.882 kişiye işsizlik ödeneği bağlanmıştır.

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Kayseri ilinde işgücü piyasasının talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından 2016 yılı 14 Mart-30 Nisan tarihleri arasında Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirilmiştir.

Kayseri ilinde gerçekleştirilen bu talep araştırması ile Kayseri' deki işgücünün yapısı, sektörler bazında çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımları, ihtiyaç duyulan işgücü için talep edilen eğitim ve beceri durumları, temininde güçlük çekilen meslekler ve teminde güçlük çekme nedenleri, 2017 yılı ortasında işgücü piyasasında mesleki değişim beklentilerine ilişkin bilgiler derlenmiştir.

Bu çalışma ile birlikte Kayseri'nin işgücü piyasasının fotoğrafı çekilerek Kayseri' deki sektörlerin işgücü ihtiyacı tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda Kayseri düzeyinde sektörel olarak istatistiksel ve anlamlı tahminler üretilmiştir.

Alan çalışması Türkiye İstatistik Kurumu ile birlikte tespit edilen Kayseri' deki özel sektörde faal olan 10+ istihdamlı işyerlerinde gerçekleştirilmiştir. Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılan araştırmada Kayseri' de tam sayım yöntemi ile çalışılmıştır. Yani Kayseri ilindeki 10+ istihdamlı özel sektör işyerlerinin tamamı listelenmiş, örneklem kullanılarak toplamda 1690 işyeri seçilmiş ve bizzat ziyaret edilmiş, bu işyerlerinin 1.575 tanesine ise işyeri bilgi formu uygulanmıştır.

Çalışma kapsamında Kayseri ilinde 926 kişilik açık iş bulunmaktadır. Buna ek olarak, Kayseri'nin "açık iş oranı" %0,9 olarak hesaplanmıştır. Başka bir deyişle, Kayseri' de her 100 kişilik kadronun 99,1'i dolu 0,9'u ise boş olup doldurulmaya hazırdır. Saha çalışmasında ziyaret edilen işyerlerinin % 15,1'i, açık işi olduğunu belirtmiştir. Başka bir deyişle, her 7 işyerinden 1'inin açık işi bulunmaktadır. Açık işler için yüzde 45.3 oranında lise altı eğitimliler, yüzde 51.5 eğitim düzeyi farketmez, yüzde 12.2 Genel Lise ve 5.0 Meslek lisesi eğitimler seçeneği talep edilmektedir.

Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı yüzde 21,3 ile imalat faaliyetleri sektöründe tespit edilmiştir. Bu sektörü %18,1 açık iş oranı ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve % 16,2'lik açık iş oranı ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü izlemektedir.

Kayseri' de açık işlerin en fazla olduğu mesleklerin; Beden İşçisi (Genel), Aşçı, Temizlik görevlisi, Reyon görevlisi, Güvenlik görevlisi, Mobilyacı, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Satış Danışmanı, Ön muhasebeci, Mobilya döşeme işçisi, terzi ve diğer meslekler olduğu tespit edilmiştir.

Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına göre, işverenlerin son 1 yıl içerisinde 2,046 kişinin temininde güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında ziyaret edilen işyerlerinin % 11,4'ü eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir.

Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Mobilya Döşeme İşçisi, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Beden İşçisi (Genel), Terzi, Kaynakçı (oksijen ve elektrik), Şoför (yük taşıma), Garson, Mobilyacı, Pres tezgah operatörü (kesim) ve Pazarlamacı mesleğidir.

Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları Nisan-Mayıs 2017 tarihi itibariyle istihdamda 3,649 kişilik net artışın beklendiğini bize göstermektedir. Başka bir deyişle,

işverenler bugüne kıyasla, 30 Nisan 2017 tarihinde istihdamın net olarak % 3,7 artmasını beklemektedir.

30 Nisan 2016 tarihinde sektörler itibariyle net istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursak en yüksek net istihdam artışı beklenen üç sektörün; %31,8 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor faaliyetleri ve % 10,4 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, %7,6 ile Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri olduğu görülecektir.

Şeker imal işçisi, Metal mamuller montaj işçisi, Beden işçisi (genel), Beden işçisi (inşaat), Mobilya döşeme işçisi, Şoför-yük taşıma, Ahşap mobilya imalatçısı, Oyun parkı görevlisi, Güvenlik görevlisi ve Mobilyacı meslekleri 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle en fazla net istihdam artışı beklenen mesleklerdir.

Genel bir değerlendirme yapacak olursak; Kayseri ili işgücü piyasasında faaliyet gösteren işyerlerinin büyümeye meyilli oldukları görülmektedir. Temininde güçlük çektikleri mesleklerde çalışanları buldukları takdirde ise daha verimli bir çalışma ile büyümenin daha hızlı gerçekleşeceği değerlendirilmektedir**. İstikrarın oluşması için istikrarlı işgücü temini şarttır.**

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayır ise 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

IŞKUR

2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İller	Toplam ziyaret sayısı	Cevaplı işyeri sayısı	Cevapsız işyeri sayısı
ADANA	2.123	1.783	340
ADIYAMAN	349	303	46
AFYONKARAHİSAR	630	566	64
AĞRI	192	149	43
AKSARAY	326	304	22
AMASYA	257	229	28
ANKARA	6.765	4.502	2.263
ANTALYA	3.565	2.678	887
ARDAHAN	88	67	21
ARTVİN	120	108	12
AYDIN	960	820	140
BALIKESİR	1.070	880	190
BARTIN	221	198	23
BATMAN	498	419	79
BAYBURT	98	95	3
BİLECİK	222	193	29
BİNGÖL	244	165	79
BİTLİS	193	158	35
BOLU	274	249	25
BURDUR	225	206	19
BURSA	4.579	3.631	948
ÇANAKKALE	375	337	38
ÇANKIRI	115	108	7
ÇORUM	444	396	48
DENİZLİ	1.527	1.320	207
DİYARBAKIR	1.267	1.009	258
DÜZCE	442	385	57
EDİRNE	288	251	37
ELAZIĞ	544	472	72
ERZİNCAN	149	134	15
ERZURUM	473	394	79
ESKİŞEHİR	489	423	66
GAZİANTEP	1.799	1.530	269
GİRESUN	311	274	37
GÜMÜŞHANE	123	110	13
HAKKARİ	130	69	61
HATAY	1.109	948	161
IĞDIR	104	93	11
ISPARTA	307	276	31
İSTANBUL	7.670	5.465	2.205
İZMİR	5.760	4.480	1.280
KAHRAMANMARAŞ	845	689	156

KARABÜK	263	232	31
KARAMAN	211	191	20
KARS	188	158	30
KASTAMONU	313	250	63
KAYSERİ	1.690	1.518	172
KIRIKKALE	204	178	26
KIRKLARELİ	311	261	50
KIRŞEHİR	154	135	19
KİLİS	135	116	19
KOCAELİ	3.160	2.580	580
KONYA	2.174	1.944	230
KÜTAHYA	473	394	79
MALATYA	639	520	119
MANİSA	1.173	1.026	147
MARDİN	581	396	185
MERSİN	1.924	1.629	295
MUĞLA	1.046	848	198
MUŞ	193	156	37
NEVŞEHİR	340	271	69
NİĞDE	241	213	28
ORDU	537	460	77
OSMANİYE	411	349	62
RİZE	308	268	40
SAKARYA	949	786	163
SAMSUN	1.054	888	166
SİİRT	166	146	20
SİNOP	143	128	15
SİVAS	513	451	62
ŞANLIURFA	1.191	880	311
TEKİRDAĞ	1.455	1.203	252
TOKAT	372	320	52
TRABZON	1.058	906	152
TUNCELİ	125	94	31
UŞAK	438	380	58
VAN	549	430	119
YALOVA	318	283	35
YOZGAT	224	185	39
ZONGULDAK	457	387	70
Genel Toplam	72.951	58.426	14.525

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıt.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri

N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İşgücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ssizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan-6 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ \text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ \text{İ}stihdam}{Toplam\ \text{İ}stihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ımlılık\ Oranı} = \frac{0 - 14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üstü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

· İl Düzeyinde İşsizlik Oranları (2013)